สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารโสตทัศน์ชุดวิชา 91465

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Agro-tourism Management

คณะกรรมการกลุ่มบริหารชุดวิชา 91465
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

รายละเอียดชุดวิชา

1. คำอธิบายชุดวิชา

ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร วิวัฒนาการและแนวคิดทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รูปแบบ ลักษณะการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ การวางแผน การดำเนินการและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แนวทางการจัดการและการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับชุมชน ท้องถิ่น และระดับประเทศ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกับการวิเคราะห์ความเป็นไปได้การวางแผนและการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับชุมชนท้องถิ่น และระดับประเทศ

หน่วยที่ 1

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

รองศาสตราจารย์ ดร. ราณี อิสิชัยกุล

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร Agro-tourism

- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นกิจกรรมการเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ทั้งวิถีชีวิตดั้งเดิมจนถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชนและเกษตรกร รวมทั้งการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **ทรัพยากรการท่องเที่ยวการเกษตร** คือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตผลิตผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น แสงแดด ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น หรือสิ่งที่สร้างสรรค์โดยมนุษย์ เช่น เครื่องมือทางการเกษตรต่าง ๆ เทคโนโลยีการเกษตร เป็นต้น รวมทั้งการจัดงานเทศกาล ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อให้ความรู้และเพื่อขายผลผลิตทางการเกษตร
- **ตลาดการท่องเที่ยว** คือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจกิจกรรมทางการเกษตร ต้องการที่จะเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- **การบริการทางการท่องเที่ยว** เป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น ที่พักค้างคืนกับชาวบ้าน หรือที่พักตามเรือกสวนไร่นา ร้านอาหาร การบริการนำเที่ยวให้ความรู้ต่าง ๆ ร้านขายปลีกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **แหล่งผลิตหรือพื้นที่เฉพาะทางการเกษตร** ได้แก่ เกษตรกรรายย่อย หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร ย่านการเกษตร
- **โครงการศึกษาและสถานีวิจัยของรัฐ** เช่น ศูนย์/สถานีวิจัยของกรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมป่าไม้ โครงการหลวง โครงการพระราชดำริ
- **งานเทศกาลการเกษตร** เพื่อแสดงผลผลิตตามฤดูกาล ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตร
- **ตลาดสินค้าเกษตร** พื้นที่จัดให้เป็นที่พบปะระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าเกษตร

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **การกสิกรรม** คือ การประกอบพืชไร่ และพืชสวน เช่น การทำนา เกษตรแบบผสมผสาน เช่น ทำนาควบคู่กับการเลี้ยงปลา สวนผลไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับ สวนสมุนไพร
- **การประมง** มีทั้งการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการจับสัตว์น้ำทั้งประมงน้ำจืด และประมงน้ำเค็ม เช่น การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวประมง/แหล่งผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ บริเวณหมู่บ้านชาวประมง ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ หรือไปเยี่ยมชมแหล่งผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เช่น ฟาร์มกุ้ง บ่อเลี้ยงปลา ฟาร์มหอยนางรม หอยมุก เป็นต้น และการบริโภคผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เช่น อาหารทะเล
- **การปศุสัตว์** แบ่งเป็น การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ ม้า เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น สุกร แพะ แกะ กระต่าย เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด นก เป็นต้น
- **การป่าไม้** คือ การทำสวนป่าเศรษฐกิจพร้อมกับการจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป่าสัก เป็นต้น โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่พัก ร้านอาหารให้กับนักท่องเที่ยว

รูปแบบของกิจกรรมที่จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในประเทศไทย

1. **ประเภทแสดงผลิตผลทางการเกษตร รวมทั้งการสาธิตทางการเกษตร เช่น**

- แปลงสาธิตพืชที่สวยงามและหลากหลาย เช่น กล้วยไม้ ดอกไม้ พืชผัก ผลไม้ ทั้งพืชของประเทศไทยเองและพืชของต่างประเทศ เป็นต้น
- แปลงรวบรวมพันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ เช่น พันธุ์ดอกไม้ต่าง ๆ พันธุ์พืชผักต่าง ๆ พันธุ์กล้วย พันธุ์พริก เป็นต้น
- การแสดงขั้นตอนต่าง ๆ ทางการเกษตร เช่น การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การดูแลพืชผลหลังจากเก็บเกี่ยว การบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป เป็นต้น
- การแสดงวัฒนธรรมทางการเกษตรในสมัยอดีต เช่น การหว่านข้าว การไถนา การดำนา การตำข้าว การสาวเส้นไหม เป็นต้น

รูปแบบของกิจกรรมที่จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในประเทศไทย (ต่อ)

2. **ประเภทให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น เป็นเวลาครึ่งวันหรือเต็มวัน**

- การเยี่ยมชมสวนเกษตร เช่น สวนไม้ดอก สวนพืชผัก สวนสมุนไพร สวนไม้ผล เป็นต้น เกษตรกรในสวนไม้ผลบางสวนอาจเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสามารถเก็บผลผลิตจากต้นทานได้ หรือซื้อผลิตผลโดยเลือกเก็บด้วยตนเอง เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนมะม่วง เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เพิ่มความสนุกสนานเพลิดเพลินให้นักท่องเที่ยว และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับแรงงานที่จะใช้เก็บเกี่ยวผลิตผลอีกด้วย
- การร่วมกิจกรรมพื้นบ้านอื่น ๆ เช่น การให้นักท่องเที่ยวได้นั่งเกวียน ขี่ควาย ตำข้าว กรีดยาง รีดนมวัว พายเรือ ทอดแหดกปลา เป็นต้น

รูปแบบของกิจกรรมที่จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในประเทศไทย (ต่อ)

3. **ประเภทให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน**

- เกษตรกรมีการจัดที่พักของตนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยดูแลอำนวยความสะดวกในขณะที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสัมผัสชีวิตของชุมชนเกษตรอย่างแท้จริง

4. **ประเภทอบรมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเกษตรสมัยใหม่ และความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น**

- ให้นักท่องเที่ยวได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรสมัยใหม่ เช่น การปลูกและการดูแลรักษาด้วยกรรมวิธีที่ทันสมัย การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ ๆ เป็นต้น
- ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น เช่น การทำน้ำตาลจากมะพร้าวและตาลโตนด การนวดแผนโบราณและการอบสมุนไพร เป็นต้น

รูปแบบของกิจกรรมที่จัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในประเทศไทย (ต่อ)

5. ประเภทจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร โดยมีสินค้าทางการเกษตรจำหน่าย ดังนี้

- 5.1 ดอกไม้สด ผักสด และผลไม้สด
- 5.2 สินค้าแปรรูปทางการเกษตร เช่น ผลไม้อบแห้ง ผักดอง เนื้อแห้งเค็ม เป็นต้น
- 5.3 สินค้าหัตถกรรมพื้นเมือง ของที่ระลึกต่าง ๆ
- 5.4 พันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อนำไปปลูกเอง

6. ประเภทให้ดูงานด้านธุรกิจเกษตร

- เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในการประกอบอาชีพการเกษตรได้ศึกษาเรียนรู้ เพื่อหาลู่ทางในการทำธุรกิจทางการเกษตร ซึ่งชุมชนจะมีการจัดเตรียมรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ไว้ให้นักท่องเที่ยวที่สนใจ

เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นพื้นที่การเกษตรกว่าร้อยละ 55 ทำให้เกิดความหลากหลายของผลิตผลทางการเกษตร ความสวยงามตามธรรมชาติของไร่และสวน และวิถีชีวิตวัฒนธรรม และประเพณีที่น่าสนใจที่สามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดทำโครงการ "ท่องเที่ยวเกษตรไทย ภูมิใจในแผ่นดิน" เพื่อสัมผัสประสบการณ์ล้ำค่าใน 21 เส้นทางทั่วประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะเพลิดเพลินกับทัศนียภาพ รู้รอบภูมิปัญญา สนุกสนานกับกิจกรรมหลากหลาย อิ่มเอมกับผลผลิตสดใหม่ และได้อุดหนุนผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่นไทย

จุดมุ่งหมายของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- เพื่อเพิ่มความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เพื่อเพิ่มรายได้ ปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่น
- เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น
- เพื่อเชื่อมการท่องเที่ยวกับชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวกัน
- เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมการประกอบอาชีพหลักของประชาชนในท้องถิ่น และยังช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **ผู้ประกอบการ** ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรมีหน้าที่ในการจัดเตรียมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า โดยหวังผลกำไรจากการลงทุน แต่การประกอบกิจการควรคำนึงถึงความยั่งยืน ช่วยเหลือกันในการแบ่งผลประโยชน์ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- **หน่วยงานภาครัฐ** มีบทบาทสำคัญมากในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีหลายระดับ ตั้งแต่รัฐบาลระดับชาติ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานภูมิภาค เช่น สำนักงานจังหวัด หรือหน่วยงานระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นต้น

หน้าที่สำคัญอันดับแรกคือการจัดสาธารณูปโภค เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงและเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้า น้ำประปา การกำจัดของเสีย ขยะ เป็นต้น

และยังมีหน้าที่ในประสานงาน เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม จัดการความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาและอนุรักษ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **นักท่องเที่ยว** พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนทั้งทางบวกและทางลบ นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตามกฎและระเบียบของท้องถิ่นในการท่องเที่ยว
- **ประชาชนในชุมชน** ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มที่หลากหลายที่เปรียบเสมือนเจ้าของบ้านที่นักท่องเที่ยวมาเยือน เช่น ผู้บริหารชุมชน ประชาชน และผู้อาศัยในชุมชน ที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งคนเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวในหลายระดับ เนื่องจากนักท่องเที่ยวบริโภคหรือใช้ทรัพยากรของชุมชน ประชาชนในท้องถิ่นจึงควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยว ระดับของการมีส่วนร่วมอาจแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ เช่น ระบบการปกครองของประเทศหรือท้องถิ่น ระดับความเข้าใจในการเมืองของประชากรในชุมชน ลักษณะของปัญหาของการท่องเที่ยว ความตระหนักของการท่องเที่ยวในชุมชน ประวัติความเป็นมาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น

การจัดการการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- การแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยว (Segmentation) และเลือกนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย (Targeting) สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจที่จะได้สัมผัสวิถีชีวิตการเกษตร ได้เรียนรู้สิ่งที่ตนไม่เคยได้สัมผัส อาจเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเมืองใหญ่ เพศและวัยใดก็ได้
- การแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวและเลือกนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายนี้จะเป็นการกำหนดขอบเขตกลุ่มลูกค้าให้ผู้บริหารการตลาดได้ทำการส่งเสริมการตลาดได้ถูกกลุ่มตรงตามความสนใจ
- **กิจกรรมที่สำคัญของการส่งเสริมการตลาด** ประกอบด้วย

1. **การโฆษณา** การโฆษณาอาจใช้สื่อทางสิ่งพิมพ์ วิทยุหรือโทรทัศน์
2. **การประชาสัมพันธ์** เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ หรือประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เป็นที่รู้จัก
3. **การส่งเสริมการขาย** เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ มีการจำกัดระยะเวลา เพื่อเพิ่มยอดขายในช่วงที่ยอดขายตก
4. **การขายโดยบุคคล** ให้ผู้ขายได้ติดต่อพบปะโดยตรงกับผู้ซื้อ ให้ลูกค้าได้มีโอกาสซักถามข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ
5. **การตลาดอิเลคทรอนิกส์หรือขายผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต** ที่มีความสำคัญมากขึ้นในยุคปัจจุบัน โดยการจัดทำเว็บไซต์เพื่อส่งเสริมการตลาด เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สำรองบริการ และซื้อขายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 1. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่ (Visitor Center) เป็นแหล่งข้อมูลซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อขอข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทั้งก่อนเดินทางมาเยี่ยมชมและระหว่างการเยี่ยมชม มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว มีบริเวณจัดแสดงกิจกรรมการเกษตร/ส่วนแสดงวิชาการในด้านการเกษตรภายในศูนย์ ข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้

1) แผนผังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน โดยทำเป็นแผ่นโปสเตอร์ติดไว้ที่ศูนย์ฯ และทำเป็นแผ่นพับ

2) รายละเอียดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

3) กิจกรรมทางการเกษตรที่สำคัญในชุมชน เช่น การประกอบกสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง หรือป่าไม้ พร้อมทั้งรายละเอียดขั้นตอนการประกอบการเกษตรที่น่าสนใจ เช่น ขั้นตอนการปลูกข้าว ขั้นตอนการรีดนมจากโคนม

4) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมได้ระหว่างที่พำนักอยู่ในชุมชน

5) รายละเอียดของที่พัก ร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของท้องถิ่น และร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

- 2. **ที่พักแรม** การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอาจจัดที่พักแรมให้นักท่องเที่ยวในรูปแบบของโฮมสเตย์หรือฟาร์มสเตย์ ซึ่งเป็นการจัดการโดยผู้คนในท้องถิ่นโดยตรง นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสชีวิตของผู้คนท้องถิ่น และเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
- 3. **บุคลากร** การพัฒนาบุคลากรสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรถือเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งบุคลากรในชุมชน ในภาครัฐ และภาคธุรกิจท่องเที่ยว ควรมีการจัดอบรมเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ในขั้นของการเตรียมบุคลากร ควรจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น
- 3.1 **เกษตรกรผู้ที่เข้าร่วมดำเนินธุรกิจ** บุคลากรภายในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือผู้นำชม
- 3.2 **บุคลากรในองค์กรท้องถิ่น** เป็นกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่ในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 1) การนำเที่ยวชมสวนผลไม้
- 2) การนำเที่ยวชมสวนดอกไม้
- 3) การนำเที่ยวสวนสมุนไพร
- 4) การนำเที่ยวเทศกาลงานวันเกษตร
- 5) การนำเที่ยวชมฟาร์มปศุสัตว์
- 6) การนำชมหมู่บ้านชาวประมง
- 7) การนำชมการทำนาแบบดั้งเดิม

หน่วยที่ 2

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

หมายถึง การท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น สามารถรักษาเอกลักษณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ได้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการหรือสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่นได้

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

หมายถึง การท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบทที่ทำการเกษตร เพื่อความเพลิดเพลิน และได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตร วิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น โดยตระหนักถึงการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม และเป็นการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อให้เกิดรายได้ต่อเกษตรกร และชุมชนอย่างยาวนาน

ความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. ด้านจิตวิทยา
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านสังคม
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ด้านสิ่งแวดล้อม

หลักการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

มีองค์ประกอบดังนี้ (Shirley Eber, 1993)

1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี
2. การลดการบริโภคที่มากเกินความจำเป็นและการลดปริมาณของเสีย
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลาย ทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม
4. การผสมผสานการท่องเที่ยวให้เข้ากับการวางแผน
5. การสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
7. การปรึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนในท้องถิ่น
8. การฝึกอบรมบุคลากร
9. การทำการตลาดด้วยความรับผิดชอบ
10. การวิจัย

การวางแผนการจัดการและการควบคุมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. การวางแผนการการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แบ่งขั้นตอนการวางแผนออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1.1 การกำหนดแผนดำเนินงานศึกษา

1.2 การวินิจฉัยสภาพการจัดการ

1.3 การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การจัดการ

1.4 การกำหนดแผนงาน

1.5 การดำเนินการตามแผน

2. การควบคุมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

แบ่งส่วนความรับผิดชอบตามกลุ่มองค์กรและบุคคลได้ ดังนี้

2.1 องค์กรของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.2 มัคคุเทศก์และตัวแทนบริษัทนำเที่ยว

2.3 ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

2.4 นักท่องเที่ยว

แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

ลักษณะที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

- ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้
- สร้างความเพลิดเพลินให้แก่นักท่องเที่ยว: ได้สัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร วัฒนธรรมท้องถิ่น และเทคโนโลยีทางการเกษตร
- ช่วยกระจายรายได้โดยตรงสู่เกษตรกร: ชุมชนมีรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรและบริการท่องเที่ยว
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อผลประโยชน์: เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการ มีการกำหนดมาตรฐานของสินค้าและบริการ
- เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

การผลิตทางการเกษตรสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. สร้างทางเลือกหรือช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรให้แก่เกษตรกร โดยเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการลดปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ
2. ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ด้วยการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาและประสบการณ์การดำรงชีวิต
3. การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงความรู้กับนักวิชาการ ทำให้ได้รับแนวทางในการผลิตสินค้าเกษตรอย่างถูกต้อง และลดการพึ่งพาการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

4. รวบรวมองค์ความรู้เกษตรกรท้องถิ่นทั้งหมดของจังหวัด เพื่อเป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยว
5. ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำแผนพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
6. พัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร เช่น เกษตรกร ยุวเกษตรกร เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ โดยใช้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นเครื่องมือ

การยกระดับฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

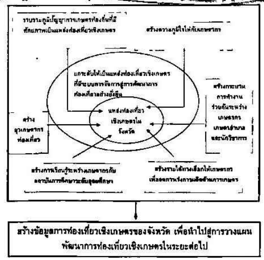

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

กระบวนการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์
2. ระบุโครงสร้างของตลาดการท่องเที่ยว
3. ระบุแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน (ต่อ)

4. ตรวจสอบสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
5. ประเมินแง่มุมต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว
6. ดำเนินการทางด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว
7. วัดผลและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. ความสามารถในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว
3. ความสะดวกในการเดินทางและการเข้าถึง

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

4. ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity)
   1) ความสามารถในการรองรับทางกายภาพ (Physical Carrying Capacity)
   2) ความสามารถที่จะรับได้ทางสังคม (Social Carrying Capacity)
   3) ความสามารถในการรองรับทางนิเวศวิทยา (Ecological Carrying Capacity)

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

ททท. ได้รังสรรค์แนวคิดสีเขียว 7 ประการ หรือเรียกว่า แนวคิด 7 Greens (Seven Greens Concept) ซึ่งสามารถนำมาใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

1. หัวใจสีเขียว (Green Heart)
2. รูปแบบการเดินทางสีเขียว (Green Logistics)
3. แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction)
4. ชุมชนสีเขียว (Green Community)
5. กิจกรรมสีเขียว (Green Activity)
6. การบริการสีเขียว (Green Service)
7. ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus)

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน ด้วย Seven Greens Concept

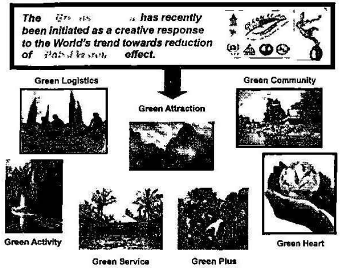

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด 4 C

1. การมีมาตรฐานการจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม (Condition)
2. การพัฒนาสินค้าและบริการที่เปิดโอกาสให้ลูกค้าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา (Co-creation)
3. การมีต้นทุนต่ำ (Cost Efficiency)
4. การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดีควบคู่กับการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR)

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

1. รัฐบาล
2. ระบบการเงิน
3. ระบบสาธารณูปโภค
4. ระบบการบริหารจัดการ
5. บุคลากร
6. ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ
7. เครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ
8. เทคโนโลยี

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น
2. การพัฒนาความรู้
3. การร่วมมือกัน
4. การส่งเสริมการตลาด
5. ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภค
6. การสนับสนุนและการลงทุน

หน่วยที่ 3

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์

ความหมายของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น เป็นสิ่งที่มีจุดเด่น สะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในอดีต และอารยธรรมของท้องถิ่น สามารถดึงดูดความสนใจ สร้างความสุข ความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยวเมื่อได้ไปเที่ยวชม

ความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยว

1. เป็นสิ่งดึงดูดใจให้มีการเดินทางท่องเที่ยว
2. เป็นที่มาของรายได้
3. ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตและทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
4. สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่
5. สะท้อนให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาบรรพชน
6. ก่อให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนา

ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว

จำแนกตามลักษณะต่างๆ ได้หลายลักษณะ ททท. ใช้วิธีการจำแนกตามลักษณะของทรัพยากร แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ
2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา
3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

หลักการและมาตรการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

หลักการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. **การสร้างสมดุลระหว่างความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกับความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว**
   1) การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับทางสิ่งแวดล้อม
   2) การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับทางการตลาด
   3) การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน
2. **การผลักดันและสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน**

มาตรการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว อาจใช้มาตรการต่างๆ เข้ามาช่วยสนับสนุนอย่างต่อเนื่องดังนี้

1. มาตรการทางเศรษฐกิจ
2. มาตรการทางสังคม
3. มาตรการทางการเมืองและการปกครอง
4. มาตรการทางธรรมชาติ
5. มาตรการทางการจัดการ

กระบวนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

1. **การวางแผน (Planning):** การสำรวจเบื้องต้น /เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง
2. **การจัดองค์การ (Organizing):** การจัดโครงสร้างระบบงาน กำหนดงานที่จะต้องทำ หน่วยงานที่รับผิดชอบ สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ
3. **การนำและการชักจูง (Leading):** ชักจูงให้หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบในงานนั้นๆ ปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

กระบวนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว (ต่อ)

4. **การควบคุม (Controlling):** ติดตามตรวจสอบผลงาน และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย
   1) การควบคุมผลการปฏิบัติงาน
   2) การควบคุมบุคลากร
   3) การควบคุมการเงิน
   4) การควบคุมทรัพยากรทางกายภาพ
   5) การควบคุมเทคนิคหรือวิธีการดำเนินงาน

ทรัพยากรพื้นฐานเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งออกได้หลายลักษณะ

1.1 แบ่งตามการประกอบอาชีพของเกษตรกร ตามลักษณะของการประกอบอาชีพการเกษตร ได้แก่

1.1.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เพาะปลูกพืช

1.1.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เลี้ยงสัตว์

1.2 แบ่งตามองค์กร

1.2.1 องค์กรของรัฐ

1.2.2 องค์กรเอกชน

ทรัพยากรพื้นฐานเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กิจกรรมที่พบได้ทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่

1) กิจกรรมเที่ยวชม

2) กิจกรร่มให้ความรู้

3) กิจกรรมพักแรมในหมู่บ้าน

4) กิจกรรมจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร

ทรัพยากรพื้นฐานเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

3. บุคลากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: บุคลิกและลักษณะที่สำคัญมีดังนี้

1) มีใจรักงานบริการ

2) มีความรู้ในงานที่ทำ

3) มีความรับผิดชอบ

4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5) มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ: ควรประกอบด้วย

1) เกษตรกร ตัวแทนกลุ่มอาชีพ ตัวแทนกลุ่มผลิตภัณฑ์ ทำหน้าที่ผลิต ดูแลทรัพยากร

2) ผู้ประกอบการธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยวหรือภาคเอกชน ทำหน้าที่เชื่อมโยง สนับสนุน

3) ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ร่วมบริหาร สนับสนุน

4) ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการเกษตร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ ที่ปรึกษา กำกับ ดูแล

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

2. การดำเนินงาน

1) การคัดเลือกพื้นที่และวิเคราะห์ศักยภาพ

2) การเตรียมความพร้อมของชุมชน

3) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

(1) การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(2) การตกแต่งและปรับปรุงภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยว

4) การพัฒนาบุคลากร

5) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด

6) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน

การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อเป็นจุดหมายหลักของการเดินทาง

จุดเริ่มต้น / ศูนย์กลางการท่องเที่ยว → แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวประกอบ

จุดเริ่มต้น / ศูนย์กลางการท่องเที่ยว → แหล่งท่องเที่ยวประกอบ

→ แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น

→ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

3. การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม

จุดเริ่มต้น / ศูนย์กลางการท่องเที่ยว → แหล่งท่องเที่ยวเสริม

→ แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น

→ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4. การจัดเส้นทางท่องเที่ยวในย่านการเกษตร: คำนึงถึงการเลือกใช้พาหนะ เส้นทาง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว

4.1 การจัดการทำแผนหลักการศึกษาย่านการเกษตร

4.2 จัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการท่องเที่ยวในย่านการเกษตร

4.3 จัดกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ย่านการเกษตรให้มีความหลากหลาย

การติดตามตรวจสอบผลกระทบ

ความหมายของการติดตามตรวจสอบ

การติดตามตรวจสอบ (Monitoring) หรือการติดตามตรวจสอบผลกระทบ คือ กระบวนการดำเนินการควบคุมดูแล เพื่อติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน โดยปกติแล้วการติดตามตรวจสอบผลกระทบ จะกำหนดดัชนีการติดตามประเมินผล มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมเอาไว้

การติดตามตรวจสอบผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

2. ประโยชน์ของการติดตามตรวจสอบ

1) ช่วยให้ชุมชนได้เตรียมพร้อมในการป้องกันปัญหา

2) เป็นการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

3) ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยว

4) ช่วยให้การวางแผนงานตรงตามเป้าหมาย แก้ปัญหาได้ถูกจุด

5) ช่วยในการวางแผนด้านการบริการ

6) ช่วยพัฒนาระบบเตือนภัย

การติดตามตรวจสอบผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

3. การติดตามตรวจสอบผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

1) การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

2) การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ

3) การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

4) การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพชีวิต

4. การติดตามตรวจสอบผลกระทบทางสังคม

1. เกษตรกรเฉพาะราย: รายได้ วิถีชีวิต โครงสร้างพื้นฐาน

2. หมู่บ้านเชิงเกษตร: ความสอดคล้องกันทางสังคมวัฒนธรรม การกระจายตัวของผลกระทบ

แนวทางการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. การวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ SWOT

1.2 ตัวอย่างการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค เพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ด้านบุคลากร

2) ด้านกายภาพ

3) ด้านการจัดการ

4) ด้านการตลาด

หน่วยที่ 4
การจัดการฟาร์มกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
91465 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดการฟาร์มพืชกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ความหมายความสำคัญและประเภท
- หลักการจัดการ
- กรณีตัวอย่าง

การจัดการฟาร์มสัตว์กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ความหมาย ความสำคัญและประเภท
- หลักการจัดการ
- กรณีตัวอย่าง

การจัดการฟาร์มผสมผสานกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ความหมาย ความสำคัญและประเภท
- หลักการจัดการ
- กรณีตัวอย่าง

Farm management in Agro-tourism

"เป็นการจัดการการท่องเที่ยวบนพื้นที่ทำการเกษตร ที่สามารถทำให้การท่องเที่ยว ดำเนินไปได้ โดยไม่กระทบกับการผลิต ผลิตลผลทางการเกษตร ไม่ทำให้การเกษตรเสียหาย"

4.1.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของการทำฟาร์มพืช

ฟาร์มพืช หมายถึง พื้นที่ทำการเกษตรในทุกระบบทั้งไร่ นา สวน หรือระบบอื่นใดที่เน้นพืชเป็นหลัก มีการวางแผนจัดการอย่างเป็นระบบ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำฟาร์ม

4.1.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของการทำฟาร์มพืช
ด้านการผลิต
• แหล่งผลิตอาหาร
• แหล่งรายได้
• แหล่งรองรับแรงงาน
• ลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน
• เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร
ด้านการท่องเที่ยว
• แหล่งเรียนรู้
• แหล่งพักผ่อน
• เป็นช่องทางประชาสัมพันธ์

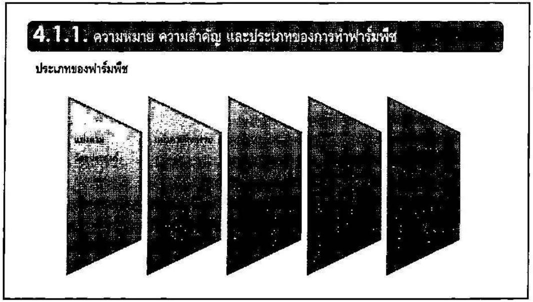
4.1.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของการทำฟาร์มพืช
ประเภทของฟาร์มพืช

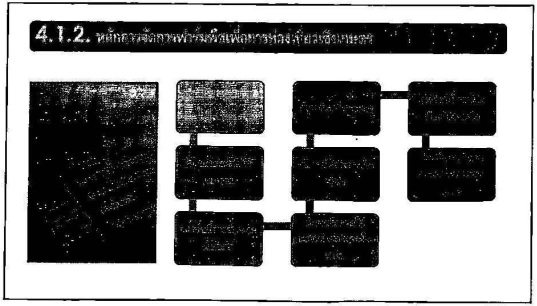
4.1.2. หลักการจัดการฟาร์มพืชเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

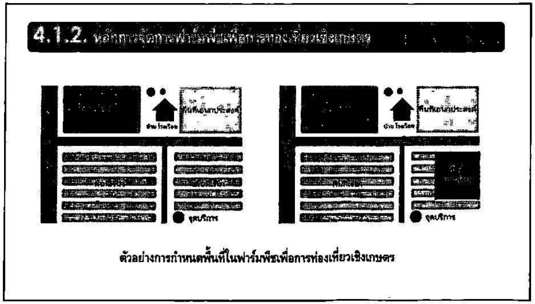
4.1.2. หลักการจัดการฟาร์มพืชเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
บ้าน โรงเรือน
พื้นที่อเนกประสงค์
จุดบริการ
ตัวอย่างการกำหนดพื้นที่ในฟาร์มพืชเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4.1.3. กรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มพืชเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรณีตัวอย่างสิงห์ปาร์ค เชียงราย

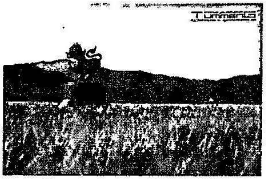

สิงห์ปาร์คเชียงราย หรือ ไร่บุญรอด หรือ บุญรอดฟาร์ม
จดทะเบียนในชื่อ บริษัท บุญรอดฟาร์ม ในเครือ สิงห์ คอร์เปอร์เรชั่น

ปัจจุบันมีการเพาะปลูกชาอู่หลง พุทรา และพืชพรรณอื่นๆมากมาย

http://g.pantip.com/cafe/blueplanet/topic/E[illegible].html

4.2.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของฟาร์มสัตว์

ฟาร์มสัตว์ หมายถึง พื้นที่ทำการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งประกอบไปด้วยการอนุบาลสัตว์ การดูแลบำรุงพันธุ์ การขยายพันธุ์ เพื่อนำสัตว์เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์

4.2.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของฟาร์มสัตว์

ด้านการผลิต
- แหล่งผลิตอาหาร
- แหล่งรายได้
- ทำให้เกิดอาชีพอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

ด้านการท่องเที่ยว
- แหล่งเรียนรู้
- แหล่งพักผ่อน
- เป็นช่องทางประชาสัมพันธ์

4.2.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของฟาร์มสัตว์

ประเภทของฟาร์มสัตว์

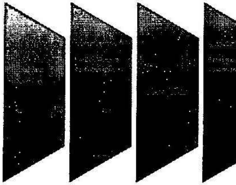

4.2.2. หลักการจัดการฟาร์มสัตว์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

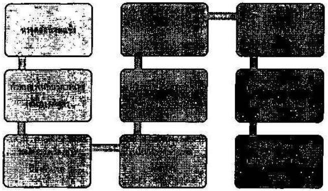

4.2.2.หลักการจัดการฟาร์มสัตว์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

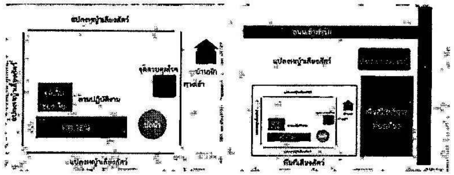

ตัวอย่างการกำหนดพื้นที่ในฟาร์มสัตว์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4.3.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของฟาร์มผสมผสาน

ฟาร์มผสมผสาน หมายถึง อาณาบริเวณหรือพื้นที่ ที่ทำกิจกรรมการเกษตรตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปทั้งการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ โดยมีการใช้ทรัพยากรต่างๆภายในร่วมกันอย่างสัมพันธ์เกื้อกูล และบรรลุวัตถุประสงค์ในการทำการเกษตรของเกษตรกรได้

http://www.kasetorganic.com/wp-content/uploads/2010/09/kasetorganic.jpg

4.3.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของฟาร์มผสมผสาน

ด้านการผลิต

- เกิดเสถียรภาพและความยั่งยืน
- ลดต้นทุนการผลิตเกษตร
- ลดความเสี่ยงการผลิต
- รักษาสภาพแวดล้อมในฟาร์ม

ด้านการท่องเที่ยว

- แหล่งเรียนรู้
- แหล่งพักผ่อน
- เป็นช่องทางประชาสัมพันธ์

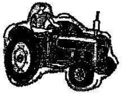

4.3.1. ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของฟาร์มผสมผสาน

ประเภทของฟาร์มผสมผสาน

แบ่งตามเทคนิควิธีการเกษตร

- ฟาร์มกระแสหลัก
- ฟาร์มทางเลือก

แบ่งตามลักษณะการผสมผสาน

- พืชผสมผสาน
- สัตว์ผสมผสาน
- พืชผสมสัตว์

4.3.2. หลักการจัดการฟาร์มผสมผสานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

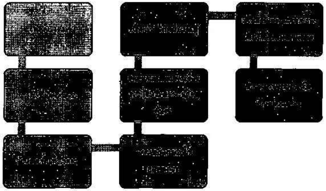

น.5

การวางแผนและประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

91465 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ความหมายความสำคัญของการวางแผนท่องเที่ยว
- ประเภทและการวางแผนท่องเที่ยว

กระบวนการวางแผนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- การศึกษาข้อมูลศักยภาพพื้นที่เพื่อการวางแผน
- การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่เพื่อการวางแผน
- การจัดทำแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- แนวคิดการประเมินผลการท่องเที่ยว
- การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผล
- วิธีการและเครื่องมือประเมินผล

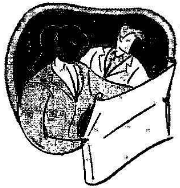

Koontz & O Donnell : การวางแผน คือ การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นคนทำ เป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันไปสู่อนาคตตามต้องการ ทำให้สิ่งต่างๆเกิดขึ้นตามความต้องการ

Kast and Rosenzweig : การวางแผน คือ กระบวนการของการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบายโครงการ และวิธีปฏิบัติเพื่อวัตถุประสงค์นั้น

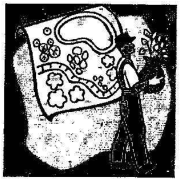

กระบวนการวางแผนท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการตัดสินใจ เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่รวมทั้งกิจกรรมการเกษตร การดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ทั้งวิถีชีวิตดั้งเดิมจนถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ต่อเกษตรกรและชุมชน รวมทั้งการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวที่ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะสำคัญของการวางแผนท่องเที่ยวเชิงเกษตร

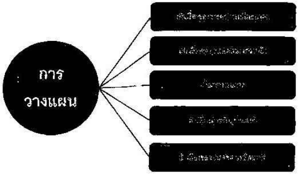

ความสำคัญของการวางแผนการท่องเที่ยว

5.1.2. ประเภทของการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

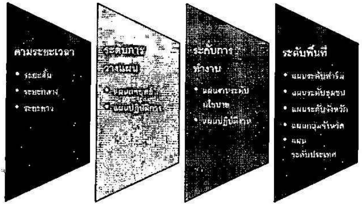

5.2.1. การศึกษาข้อมูลศักยภาพพื้นที่เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลศักยภาพพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

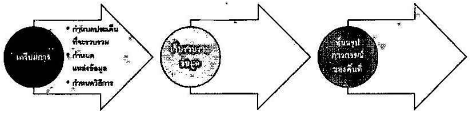

5.2.1. การศึกษาข้อมูลศักยภาพพื้นที่เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

http://www.interpatagonia.com/paseos/turismo-rural-fundo-mavidahue/index_i.html

5.2.1. การศึกษาข้อมูลศักยภาพพื้นที่เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.2.2. การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ขั้นตอนการทำ **SWOT ANALYSIS** เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเมินสภาพแวดล้อมภายใน — ประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก — กำหนดกลยุทธ์ทางเลือกเพื่อวางแผน

5.2.3. การกำหนดแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ขั้นตอนการกำหนดแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

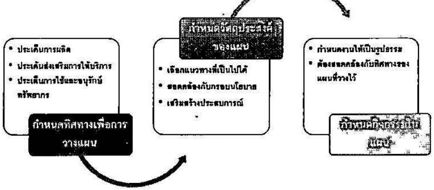

5.2.3. การกำหนดแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อควรพิจารณาในการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

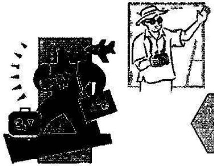

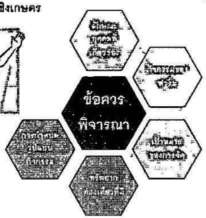

5.3.1. แนวคิดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายของการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบการจัดการ่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลอดจนพิจารณาผลสัมฤทธิ์จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น แล้วมีการตัดสินใจซึ่งเป็นกระบวนการที่บ่งชี้ถึงคุณค่าว่าการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้นดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

5.3.1. แนวคิดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าจากการดำเนินการ
- เพื่อใช้ในการกำหนดและกำจัดปัญหาที่เกิดขึ้น
- เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงและพัฒนา
- เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับ
- เพื่อเป็นวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบการปฏิบัติงาน

5.3.1. แนวคิดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญของการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ทราบสถานะของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ทราบปัญหาหรือคาดการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
- วางการวางแผนกลยุทธ์ได้ชัดเจน
- ถ่ายทอดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ให้สมาชิก
- ให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างราบรื่น
- ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้บริหารหรือบุคคลภายนอก
- ทราบผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการ
- ได้ข้อมูลที่เป็นสารสนเทศที่มีคุณค่า

5.3.2. การกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง

ข้อมูลที่ระบุ บ่อบอก ปริมาณ ลักษณะของการดำเนินโครงการหรือแผนงานในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ที่ใช้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ถูกกำหนดขึ้น

5.3.2. การกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญของตัวชี้วัดในการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล
- ใช้เป็นตัวคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าได้
- เป็นเครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

5.3.2. การกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดตามคุณลักษณะของข้อมูล
- ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ
- ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ตัวชี้วัดตามระบบ
- ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า
- ตัวชี้วัดกระบวนการ
- ตัวชี้วัดผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน
- ตัวชี้วัดผลลัพท์
- ตัวชี้วัดผลกระทบ

5.3.2. การกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกณฑ์ หมายถึง ข้อกำหนดที่วางไว้เป็นหลักการตัดสินใจตีคุณค่าในส่งที่ประเมินในการประเมินแม้มีตัวชี้วัดแล้วก็ยังไม่สามารถตัดสินคุณค่าได้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดระดับที่พึงประสงค์ หรือตัวเปรียบเทียบสำหรับตัวชี้วัดแต่ละตัวเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ทำให้ทราบว่าการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

5.3.2. การกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาตรฐาน หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่แสดงถึง ความสำเร็จอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป บางครั้งในการประเมินผล เกณฑ์และมาตรฐานเป็นสิ่งเดียวกัน ถ้าเกณฑ์นั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ก็จะเรียบเป็นมาตรฐานทันที

5.3.2. การกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวด้วยไมตรีจิต

- มาตรฐานด้านที่พัก
- มาตรฐานด้านการบริการ
- มาตรฐานด้านข้อมูลสารสนเทศ

5.3.3. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แหล่งข้อมูลในการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- นักท่องเที่ยว
- ผู้ประกอบการ
- คนในชุมชน
- บุคคลที่ทำงานในฟาร์ม
- หน่วยงานสนับสนุน

5.3.3. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

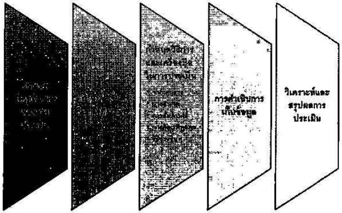

หน่วยที่ 6
การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

91465 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 6.1ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 6.2รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 6.3กรณีตัวอย่างการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายของธุรกิจ

ธุรกิจ หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแลกเปลี่ยนซื้อขายซึ่งสินค้าและบริการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหากำไรจากการประกอบธุรกิจ

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของธุรกิจ

- ธุรกิจอุตสาหกรรม
- ธุรกิจการค้า
- ธุรกิจบริการ

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายของธุรกิจท่องเที่ยว

กิจกรรมด้านการผลิตสินค้า และการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของนักเดินทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้ตามวัตถุประสงค์

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจท่องเที่ยวกับบุคคล

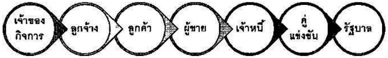

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง กิจกรรมด้านการผลิตสินค้า และการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของนักเดินทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้ตามวัตถุประสงค์ และเป็นการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เกิดประโยชน์ เกิดรายได้ต่อชุมชนและเกษตรกร

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

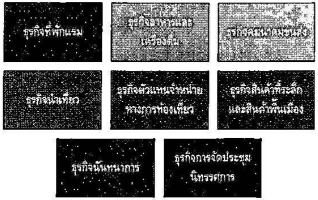

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ทรัพยากรและปัจจัยพื้นฐานของการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

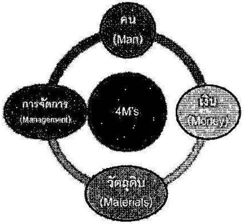

6.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

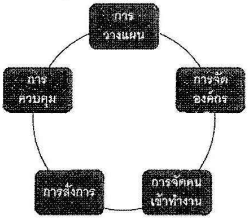

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ธุรกิจแบบเจ้าของเดียว

เป็นรูปแบบของธุรกิจที่ผู้เป็นเจ้าของคนเดียวมีสิทธิขาดแต่เพียงผู้เดียวในการจัดการกิจการทั้งหมด ดังนั้นบุคคลผู้เป็นเจ้าของจึงเป็นเจ้าของทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดของกิจการตลอดจนเป็นผู้ที่ได้รับผลกำไรและมีความเสี่ยงในการประกอบการทั้งหมดควบคู่กันไป นอกจากนี้กิจการที่มีเจ้าของคนเดียวจะเสียภาษีในรูปแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งทำให้ผู้เป็นเของได้รับประโยชน์ที่ไม่ต้องเสียภาษีซ้อน แม้จะไม่สามารถนำรายจ่ายของกิจการมาหักภาษีได้ทั้งหมด

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียว

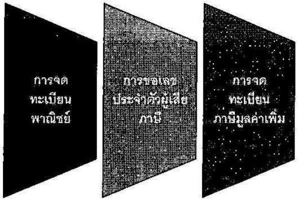

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อดีของการประกอบกิจการเจ้าของคนเดียว

- ก่อตั้งได้ง่ายและมีต้นทุนต่ำ
- รักษาความลับได้
- การกระจายและการใช้กำไร
- ความยืดหยุ่นและการควบคุมธุรกิจ
- กฎระเบียบของราชการ
- ภาษี
- การเลิกกิจการ

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อเสียของการประกอบธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียว

- ความรับผิดชอบในหนี้อย่างไม่จำกัด
- การมีข้อกำจัดในการจัดหาเงินทุน
- การมีทักษะอย่างจำกัด
- ขาดความต่อเนื่องทางธุรกิจ
- ขาดพนักงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบเจ้าของเดียว

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบกลุ่ม

ความหมาย กลุ่มเกษตรกร คือการรวมตัวของบุคคล ซึ่งมีการดำเนินกิจการคล้ายคลึงกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการผลิตหรือด้านการตลาด และเกษตรกรที่เข้ามารวมกลุ่มกันเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้น

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ขอบเขตกลุ่มเกษตรกร

- รวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดจำหน่ายหรือแปรรูปจำหน่าย
- จัดหาสิ่งของที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย
- ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการแก่สมาชิก
- จัดให้มีฉางเก็บรักษาผลผลิตและประกอบกิจการขนส่งตามความจำเป็น
- ให้สินเชื่อแก่สมาชิก
- จัดให้มีเครื่องมือเครื่องจักรกลเกษตรเพื่อบริการสมาชิก
- ส่งเสริมความร่วมมือ การช่วยตนเอง และการประหยัดในหมู่สมาชิก
- ให้กู้ยืมเงินเพื่อใช้ดอกผลที่ได้เป็นทุนดำเนินงานของกลุ่ม
- ร่วมทุนประกอบการกับกลุ่มเกษตรกรอื่น
- ดำเนินการที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การดำเนินธุรกิจกลุ่มเกษตรกร

- ดำเนินการผลิต
- รวบรวมผลผลิต
- จัดหาสินค้ามาจำหน่าย
- การให้กู้เงิน
- การแปรรูปผลผลิต
- รับฝากเงิน
- การให้บริการ

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบกลุ่ม

1. การวางแผน
2. การจัดองค์กร
3. การจัดคนเข้าทำงาน
4. การสั่งการ
5. การควบคุม

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบเครือข่ายท่องเที่ยว

เครือข่ายกลุ่มและองค์กรการเกษตร หมายถึง การประสานเชื่อมโยงความร่วมมือ และการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิก กลุ่มและองค์กรที่มีกิจกรรมทางการเกษตรคล้ายคลึงกันมาเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและเสมอภาคกัน เพื่อเสริมสร้างพลังในการแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การมีส่วนร่วม และกระบวนการกลุ่มที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกันของทุกฝ่าย โดยแต่ละกลุ่มที่เชื่อมโยงกันจะมีความเป็นอิสระต่อกัน

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญของเครือข่ายกลุ่มและองค์กรการเกษตร

1.ก่อเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
2.เป็นกลยุทธ์ที่เสริมสร้างจุดแข็งขององค์กร
3.เกิดการพึ่งพาตนเองในกลุ่มสมาชิกเครือข่าย
4.เกิดการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
5.สร้างพลังอำนาจในการคิดริเริ่มและต่อรอง
6.สร้างพลังใจ ความสามัคคี
7.เป็นเวทีสำหรับการปฏิบัติงานร่วมกัน
8.เป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลไปมาระหว่างแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
9.เป็นแหล่งรับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่ทำงานส่งเสริมการเกษตร
10.ประสานผลประโยชน์ของสมาชิกเครือข่ายอย่างเท่าเทียมกัน
11.เป็นพลังในการผลักดันเคลื่อนไว และเป็นกลไกในการตรวจสอบ

6.2 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบเครือข่ายท่องเที่ยว

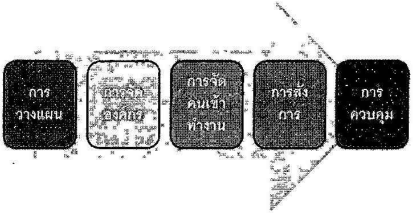

6.3 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรณีตัวอย่างการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบเจ้าของเดียว

ไร่คุณมน ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 35 กิโลเมตร ไปตามถนนสายกาญจนบุรี-บ่อพลอย เป็นสวนเกษตรแบบผสมผสาน สวนผักปลอดสารพิษและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นานาชนิด บนพื้นที่ 150 ไร่ ด้วยเครื่องจักรอันทันสมัย สร้างอาชีพให้กับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมสวนเกษตร ชมขั้นตอนการผลิตได้อย่างใกล้ชิดและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ

6.3 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน

-แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเช่น สวนไม้ผล สวนเกษตรผสมผสาน
-แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเช่น ป่าชุมชนดอนปู่ตา 60 ไร่
-แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติเช่น ทัศนียภาพริมฝั่งแม่น้ำมูล การทำประมงในแม่น้ำมูล
-แหล่งท่องเที่ยวทางด้านความเชื่อพิธีกรรมของชุมชนเช่นการกราบไหว้เสาหลักบ้าน

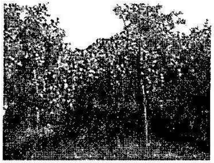

6.3 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน

- ศูนย์การเรียนรู้ตามโครงการพระราชดำริ
- ไหว้เสาหลักบ้าน
- ศูนย์การเรียนรู้เกษตร
- ศูนย์การเรียนรู้พุทรา 3 รส
- ศูนย์การเรียนรู้มะนาวแป้นพวง ชมวิถีชีวิตการลากอวนหาปลา
- ไหว้ศาลปู่ตา
- ศูนย์การเรียนรู้แก้วมังกร

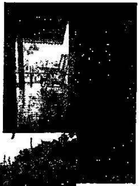

6.3 รูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

เดิมขึ้นอยู่กับตำบลองค์พระ ต่อมาได้มีการจัดตั้งเป็นตำบลวังยาวขึ้นมาเนื่องจากพื้นที่ห่างไกลจากอำเภอด่านช้าง 90 กิโลเมตร ตำบลวังยาวดั้งเดิมเป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง สภาพภูมิอากาศเป็นภูเขา อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 700 เมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี และอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 109,182 ไร่ อยู่ห่างจากตัวจังหวัดสุพรรณบุรี 158 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร ส่วนใหญ่จะเป็นพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จากสภาพพื้นที่ที่สวยงามและสภาพภูมิอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปี

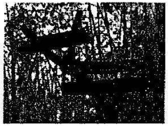

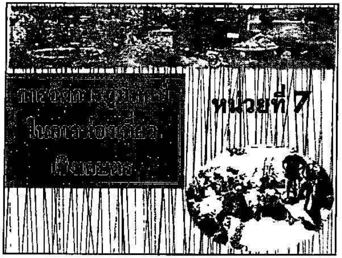

ภูมิทัศน์ หมายถึง สภาพภูมิประเทศ หรือผืนแผ่นดินที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทางด้านกายภาพ โดยเฉพาะรูปลักษณ์ของผืนแผ่นดินที่มีหลากหลายลักษณะ องค์ประกอบทางชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต เช่น พืชพรรณ และฝูงสัตว์ องค์ประกอบที่ให้ความประทับใจ เช่น สภาพของแสง ลำแสง สภาพท้องฟ้า สภาพฟ้าอากาศ และรวมทั้งองค์ประกอบเกี่ยวกับมนุษย์ ได้แก่ กิจกรรมที่มนุษย์ดำเนินการอยู่ หรือการที่มนุษย์สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมขึ้น

ภูมิทัศน์ภูเขา หุบเขา ป่าไม้

ภูมิทัศน์ภูเขา ท้องทุ่งนา

ภูมิทัศน์ ในมุมมองของอาชีพ หมายถึง การจัดภูมิทัศน์ (landscaping) ซึ่งเป็นอาชีพๆหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ การก่อสร้าง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในที่สัมพันธ์กับการอยู่อาศัยของมนุษย์ หรืออีกนัยหนึ่งอาจโยงถึงการลงมือทำงานภาคสนาม เช่น ภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ภูมิทัศน์ที่พักอาศัย ซึ่งเป็นภูมิทัศน์ที่มีขอบเขตแน่นอนชัดเจน

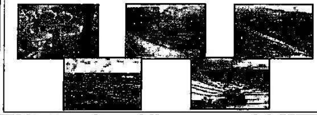

__ภูมิทัศน์วัฒนธรรม__ (cultural landscapes) ได้แก่ *"การรวมเข้าด้วยกันในงานของธรรมชาติและงานของมนุษย์"* เป็นการแสดงให้เห็นภาพของวิวัฒนาการของสังคม มนุษย์และ__การตั้งถิ่นฐาน__ตามกาลเวลาที่ล่วงเลยมา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากข้อจำกัดทางกายภาพและ/หรือโอกาสในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและจากการสืบทอดทางสังคม __เศรษฐกิจ__และพลังอิทธิพลทางวัฒนธรรมทั้งที่เกิดภายในและที่ได้รับจากภายนอก

ภูมิทัศน์พื้นถิ่น *(vernacular landscape)* เป็นภูมิทัศน์ในชนบทที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เฉพาะที่เฉพาะถิ่น

ภูมิทัศน์ชุมชน *(urban landscape)* [illegible]

__ภูมิสถาปัตยกรรม__ *(landscape architecture)* เป็น__ศิลปะ__และ__วิทยาศาสตร์__ว่าด้วย__การวางแผน__ __การออกแบบ__ และ__การจัดการงานภูมิทัศน์__สาธารณะ งานภูมิทัศน์และ__สวน__ ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแบ่งเป็นสาขาย่อยได้ดังนี้

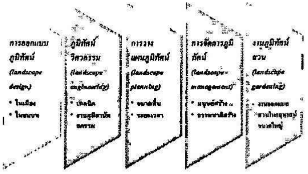

ความหมายของการจัดการภูมิทัศน์

- ด้านการจัดการธุรกิจเกี่ยวกับภูมิทัศน์
- ด้านการจัดการทรัพยากรและระบบนิเวศ
- ด้านการจัดการเพื่อความยั่งยืน

ขอบเขตของการจัดการภูมิทัศน์

การจัดภูมิทัศน์มีขอบเขตของงานที่ครอบคุม 3 ด้านที่สำคัญ คือ

ด้านธุรกิจภูมิทัศน์ › ด้านทรัพยากรและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ › ด้านความยั่งยืนของภูมิทัศน์

งานที่ใช้ดำเนินการแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ

- งานประจำ
- งานเป็นครั้งคราว

การจัดการภูมิทัศน์ มีขอบเขตของงานที่ดำเนินการครอบคุม 3 ด้านที่สำคัญ

1. ด้านธุรกิจภูมิทัศน์ (landscape business firms)	2. ด้าน...	3. ด้านความยั่งยืนของภูมิทัศน์ (landscape sustainability)
งานการจัดการภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ การเป็นที่ปรึกษา การก่อสร้างงานภูมิทัศน์เขียว งานภูมิทัศน์แข็งและงานระบบ การดูแลรักษางานภูมิทัศน์ และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับภูมิทัศน์ (การจัดการสถานเพาะชำ และศูนย์การค้าทางการเกษตร)	เป็นงานการจัดการภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ระบบนิเวศทางธรรมชาติ ภูมิทัศน์วัฒนธรรม ภูมิทัศน์โบราณสถาน และแหล่งพื้นที่นันทนาการตามชายฝั่งทะเล ลำน้ำ แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำและเขื่อน	เป็นงานการจัดการภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ การอนุรักษ์ภูมิทัศน์ทั้งที่เป็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น การป้องกันคุ้มครองภูมิทัศน์ การเพิ่มพูนความหลากหลายชีวภาพในงานภูมิทัศน์ การใช้พื้นแผ่นดินให้ถูกต้องอย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

งานที่ใช้ดำเนินการจะครอบคลุมทั้ง การซ่อมบำรุง ปฏิสังขร การพัฒนา การดูแลบำรุงรักษา การป้องคุ้มครอง การอนุรักษ์ และการใช้หลายๆ มาตรการร่วมกัน ซึ่งงานแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. งานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ (routine practices)

2. งานที่ปฏิบัติเป็นครั้งคราว (supplementary practices)

- การทำนา
- การทำสวนไม้ตัดดอก
- การทำสวนผลไม้
- การทำสวนครัวสวนผัก
- การทำสวนสมุนไพร
- การทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์
- งานหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ต่างๆ

1. ระบบนิเวศที่สมบูรณ์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. เกิดภูมิทัศน์พื้นถิ่น
3. การสะท้อนให้เห็นรูปแบบสภาพแวดล้อมสรรค์สร้าง
4. การเกิดภูมิทัศน์ทางการเกษตรขึ้น
5. เกิดความเป็นระเบียบ สวยงาม
6. การสร้างคุณค่าและมูลค่าแก่แหล่งท่องเที่ยว
7. สร้างความพึงพอใจและประทับใจ
8. เกิดการประชาสัมพันธ์ในระบบบอกต่อ
9. เพิ่มมิติการท่องเที่ยวในแหล่งเดียวกัน
10. เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
11. การจัดและการใช้ที่ดิน
12. เป็นการเพิ่มแหล่งเรียนรู้
13. เกิดระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยว
14. การมีเสถียรภาพ ผลิตภาพ
15. เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงภายในบริเวณ

การวิเคราะห์ที่ตั้ง

- ที่ตั้ง (Locate)
- อิทธิพลของแสง (Oriented to sun)
- สภาพอากาศ (Climatic condition)
- สถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏ (Architectural feather)
- ข้อมูลสภาพพื้นที่ (Topographical data)
- พฤติกรรมของผู้คน (Individual behavior)
- วัตถุประสงค์ (Objectives)
- จำนวนผู้มาใช้ (Number of users)

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

ปรากฏเด่นชัด

- ที่ราบ (plains)
- ที่ราบสูง (plateaus)
- เนินเขา (hills)
- ภูเขา (mountains)

ไม่ปรากฏเด่นชัด

- แม่น้ำ ลำธาร ห้วย หนอง คลอง บึง ทะเลสาบ อ่าว และเกาะต่าง ๆ เป็นต้น

การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เขตบริการ เป็นเขตให้บริการการท่องเที่ยว ลักษณะพื้นแผ่นดินในเขตนี้ ต้องเป็นจุดดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (designation) มีกิจกรรมการเกษตรที่จัดสำหรับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

เขตที่อยู่อาศัยและที่พัก เป็นเขตที่เหมาะสำหรับการสร้างที่พักอาศัย เพียงแต่มีการแบ่งการใช้พื้นที่ให้ชัดเจนว่าที่ใดเป็นที่สร้างที่อยู่อาศัยส่วนตัว ที่ใดเป็นที่สร้างที่พักสำหรับผู้มาท่องเที่ยว (home stay)

เขตพื้นที่เกษตรกรรม เป็นเขตที่ใช้ในการประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตร เป็นเขตสงวน และไม่ควรนำมาใช้ในการท่องเที่ยวถ้าไม่จำเป็น

การจัดการภูมิทัศน์ธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ธรรมชาติของพืชพรรณในฐานะเป็นสิ่งมีชีวิต
- กระบวนทัศน์การจัดการภูมิทัศน์ให้เกิดความยั่งยืน
- หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

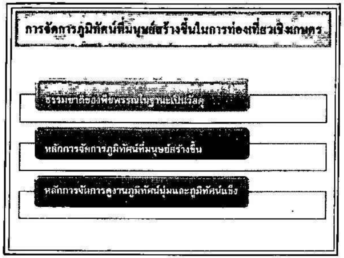
การจัดการภูมิทัศน์ที่มนุษย์สร้างขึ้นในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ธรรมชาติของพืชพรรณในฐานะเป็นวัสดุ
หลักการจัดการภูมิทัศน์ที่มนุษย์สร้างขึ้น
หลักการจัดการดูงานภูมิทัศน์นุ่มและภูมิทัศน์แข็ง

การจัดการงานดูแลรักษางานภูมิทัศน์นุ่มลักษณะเฉพาะ
การตัดหญ้าสนาม
การดูแลรักษาไม้ดอก ไม้พุ่ม ไม้ยืนต้น
การจัดพรรณไม้ลักษณะพิเศษ

การดูแลรักษาไม้ดอก ไม้พุ่ม ไม้ยืนต้น
การดูแลรักษาไม้ดอก ไม้พุ่ม ไม้ยืนต้น มีทั้งงานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ เช่น การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การป้องกันกำจัดศัตรู และงานที่ต้องปฏิบัติเป็นครั้งคราว เช่น การปลูกใหม่ การเปลี่ยนไม้ในแปลง การตัดขริบ การตัดแต่ง การคลุมแปลง การคุมโคนต้น แต่ที่จะกล่าวถึงเป็นงานที่ต้องปฏิบัติเป็นครั้งคราว มีหลักการดังนี้
ไม้ดอก
การปลูกไม้ดอกผสมผสาน/การจัดภูมิทัศน์ไม้ดอก
ไม้ยืนต้น
ตัดแต่ง คลุมโคน ยึดโยง
ไม้พุ่ม
ตัดแต่ง ตัดแต่ง ตัดขริบ

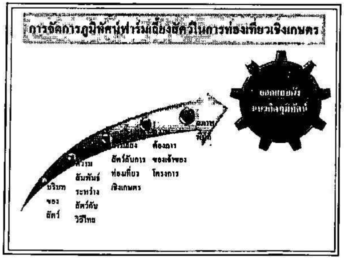
การจัดการภูมิทัศน์ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
บริบท
ของ
สัตว์
ความ
สัมพันธ์
ระหว่าง
สัตว์กับ
วิถีไทย
ศักยภาพของ
สัตว์กับการ
ท่องเที่ยว
เชิงเกษตร
ต้องการ
ของเจ้าของ
โครงการ

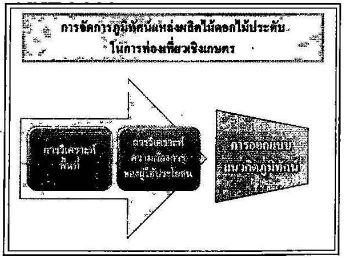
การจัดการภูมิทัศน์แหล่งผลิตไม้ดอกไม้ประดับ
ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
การวิเคราะห์
พื้นที่
การวิเคราะห์
ความต้องการ
ของผู้ใช้ประโยชน์
การออกแบบ
แนวคิดภูมิทัศน์

การจัดการภูมิทัศน์นุ่มลักษณะเกษตรผสมผสานในการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร
วิถีชีวิตของเกษตรกรไทย
วัฒนธรรมไทย
ภูมิทัศน์วัฒนธรรมหรือภูมินิเวศวัฒนธรรม

หน่วยที่ 8

การจัดการอาหาร เครื่องดื่ม ของฝากและของที่ระลึก

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง

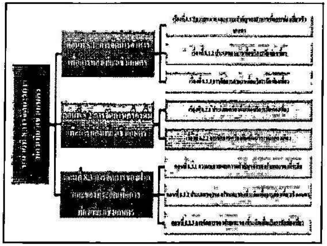

ความหมายของอาหารเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

อาหารเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึงสิ่งที่ปรุงขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยว รับประทานแล้วไม่เป็นโทษต่อร่างกาย โดยใช้วัตถุดิบจากผลิตผลเกษตรในพื้นที่หรือจากเครือข่ายของชุมชน

ความสำคัญของอาหารเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทอาหารตามภูมิภาคเพื่อบริการนักท่องเที่ยว

ภาคใต้ เช่น แกงส้ม (แกงเหลือง) แกงไตปลา ปลาทอดขมิ้น
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ยำ พล่า ลาบ ส้มตำ น้ำตก ซุบหน่อไม้
ภาคเหนือ เช่น แกงโฮะ แกงอ่อม แกงฮังเล น้ำพริกหนุ่ม ไส้อั่ว
ภาคกลาง เช่น ขนมจีนน้ำพริก –น้ำยา-ซาวน้ำ

การผลิตอาหารที่มีคุณภาพ

- มีการ ชั่ง ตวง วัด
- มีการใช้ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิตอาหารที่เหมาะสม
- มีการควบคุมปริมาณอาหารต่อหน่วย
- มีความรู้เรื่องการวางแผนเมนูอาหาร

วิธีที่ใช้ในการผลิตอาหาร

- การต้ม (boil)
- การอบ (roast)
- การย่าง
- การทอด
- การตุ๋น
- การนึ่ง
- การผิงโดยใช้ไฟบน

มาตรฐานงานบริการอาหาร

หมายถึง การวางเป้าหมายในการบริการว่าต้องการให้การบริการมีลักษณะอย่างไร ยังจำเป็นต้องกำหนดวิธีการและขั้นตอน เพื่อให้เกิดมาตรฐานการบริการที่ทำให้ลูกค้าพอใจ ประทับใจ และกลับมาใช้บริการอีกครั้ง

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริการอาหารสถานที่บริการอาหาร

- บรรยากาศ
- ภาชนะเครื่องใช้
- การจัดและตักอาหาร
- ราคาอาหาร
- การให้บริการ
- พนักงานบริการ

การจัดการเครื่องดื่มเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เครื่องดื่ม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์จัดเตรียมสำหรับดื่ม และมักจะมีน้ำเป็นส่วนประกอบหลัก บางประเภทได้คุณค่าทางโภชนาการ บางประเภทดื่มแล้วไปกระตุ้นระบบประสาท และบางประเภทดื่มเพื่อดับกระหาย

ลักษณะของเครื่องดื่มที่บริการ

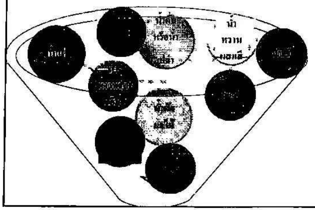

สิ่งที่ต้องดำเนินการในการจัดการเครื่องดื่ม

- ควรมีทิศทางแนวเดียวกับอาหารที่ให้บริการ
- เป็นสิ่งดึงดูดใจลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการทดลองเครื่องดื่มใหม่ที่ไม่เคยดื่มมาก่อน
- รูปแบบรายการของรายการเครื่องดื่มควรสวยงาม
- ราคาของเครื่องดื่ม
- รายการเครื่องดื่มควรจะคลอบคลุมเครื่องดื่มทุกประเภท

หลักการเลือกบริการเครื่องดื่ม

- *เลือกเครื่องดื่มที่สะอาดและได้มาตรฐาน*
- *เลือกเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย*
- *ไม่ควรบริการเครื่องดื่มที่ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ*
- *ให้คำนึงถึงความสุขจากการที่ได้ให้บริการมากกว่าผลกำไร*
- *ใช้ผลิตผลที่ได้ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ*

การประกอบเครื่องดื่ม

- *การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ วัตถุดิบ*
- *การเตรียมวัตถุดิบ* (ควรหลีกเลี่ยงน้ำบาดาลมีรสฝาด)
- *การจัดสถานที่บริการเครื่องดื่ม*
- *เคาท์เตอร์ หรือบาร์เครื่องดื่ม*
- *มุมเครื่องดื่ม*
- *แบบผสมผสาน*

ของฝากและของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ของฝาก(gift) หมายถึง สิ่งของที่นำไปให้แก่ผู้ที่รักและนับถือ

ของที่ระลึก (souvenir) หมายถึง สิ่งต่างๆที่เก็บรักษาไว้ สิ่งของที่ทำให้นึกถึงสถานที่ที่เคยไปสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และประเพณีบางอย่างตามสถานที่นั้นๆ

ประเภทของของฝากและของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- การจัดประเภทตามรูปแบบ เช่น ประเพณีนิยม สมัยนิยม
- การจัดประเภทตามวัสดุที่ใช้ผลิต เช่น ธรรมชาติ สังเคราะห์ เศษวัสดุ
- การจัดประเภทตามประโยชน์ใช้สอย เช่น ของกิน ของใช้ ของตกแต่ง
- การจัดประเภทตามจุดประสงค์ของการผลิต เช่น เฉพาะบุคคล โอกาส สถานที่
- การจัดประเภทตามวัสดุและรูปแบบของฝากของที่ระลึกในท้องถิ่น เช่น ไม้ ผักตบชวา ผ้าไหม
- การจัดประเภทตามหมวดหมู่ของผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้า อาหาร เครื่องดื่ม ของตกแต่ง

คุณค่าของของฝากของที่ระลึก

- ✓ คุณค่าด้านภูมิปัญญา
- ✓ คุณค่าด้านสุนทรียะ
- ✓ คุณค่าด้านวัสดุ
- ✓ คุณค่าด้านเทคนิควิธี
- ✓ คุณค่าด้านวัฒนธรรม โบราณคดี และประวัติศาสตร์

องค์ประกอบของของฝากของที่ระลึก

- ราคา
- เอกลักษณ์ของสินค้า
- ความหลากหลายของสินค้า

ตอนที่ ๕.๖

หลักการออกแบบสัญลักษณ์

- ✓ แสดงภาพพจน์ บุคลิกลักษณะของสินค้า องค์กรได้อย่างชัดเจน และต้องดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว
- ✓ สามารถรับรู้และจดจำได้ไว และระลึกถึงได้เป็นอย่างดี
- ✓ มีลักษณะที่เป็นสากล
- ✓ ต้องสื่อถึงกลุ่มเป้าหมาย
- ✓ มีความโดดเด่น มีองค์ประกอบไม่มาก

หน่วยที่ 9
การจัดการที่พักแรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หน่วยที่ 9 การจัดการที่พักแรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- เรื่องที่ 9.1.1 ความหมายและประเภทของที่พักแรม
- เรื่องที่ 9.1.2 ประเภทของที่พักในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เรื่องที่ 9.2.1 การจัดตั้งที่พักแรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เรื่องที่ 9.2.2 การบริหารที่พักแรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เรื่องที่ 9.2.3 การดำเนินการที่พักแรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เรื่องที่ 9.3.1การพัฒนาและจัดตั้งโฮมสเตย์
- เรื่องที่ 9.3. มาตรฐานโฮมสเตย์ในประเทศไทย
- เรื่องที่ 9.3.3 การดำเนินงานโฮมสเตย์ในประเทศไทย

ความหมายของที่พักแรม

ที่พักแรม(Accommodation) หมายถึง การประกอบกิจการขายบริการที่พักแรมเพื่อคนเดินทาง หรือบุคคลที่ต้องการที่พักค้างแรม

ประเภทของที่พักแรม

- ✓ โรงแรม (Hotel)
- ✓ รีสอร์ท (resort)
- ✓ โมเต็ล (motel)
- ✓ ที่พักแบบถือกรรมสิทธิ์ร่วม (timesharings)
- ✓ รีสอร์ทคอนโดมิเนียมหรือคอนโดเทล (resort condominium/condotel)
- ✓ ที่พักแรมแบบบ้านแบ่งให้เช่า (Bed and Breakfast : B&B)
- ✓ เกสเฮ้าส์ (guesthouse)
- ✓ ที่พักสำหรับเยาวชน (youth hostels)
- ✓ ลานที่พักแรมกลางแจ้ง (camp grounds and caravan/recreational vehicle

---

- ❖ โฮมสเตย์ (Home Stay) หมายถึงบ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวสามารถพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน
- ❖ **ฟาร์มสเตย์ (Farm Stay)** หมายถึงการให้บริการที่พักเพื่อการท่องเที่ยวภายในบริเวณเรือกสวนไร่นา

การศึกษาความเป็นไปได้ในธุรกิจที่พักแรม

- การเลือกทำเลที่ตั้ง (site selection)
- การสำรวจตลาด (market survey)
- การศึกษาอุปทานด้านห้องพัก (supply of rooms)
- การศึกษาอุปสงค์ด้านห้องพัก (room demand)
- การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (facilities)
- การศึกษาสถานการณ์ด้านแรงงาน (labour situation)

โรงแรม หมายถึง

- สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทาง หรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน
- **โรงแรมเป็นสถานบริการที่พักชั่วคราว อาจมีบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่แขกผู้เข้าพัก**

ตอนที่ 9.2

การบริหารที่พักแรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การบริหารที่พักแรมในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

•การบริหารที่พักแรมระบบอิสระ (independent hotel) หมายถึงที่พักแรมที่ดำเนินการโดยเจ้าของกิจการซึ่งเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ลงทุนอิสระ เป็นที่พักแรมที่เจ้าของหรือครอบครัวเป็นผู้บริหารงานเอง ที่ไม่ได้เข้า

•การบริหารที่พักแรมระบบเครือข่าย (chain system) หมายถึงการบริหารงานในลักษณะของการรวมกลุ่มกันของที่พักแรมต่างๆภายใต้เครือข่ายธุรกิจที่พักแรมเครือข่ายใดเครือข่ายหนึ่ง สามารถแบ่งการบริหารออกเป็น 2 แบบ คือ

1.การบริหารงานที่พักแรมระบบทำสัญญาร่วมจัดการ (management contract system)

2.การบริหารระบบธุรกิจการให้สิทธิสัมปทานหรือแฟรนไชส์(franchising)

•การบริหารโรงแรมระบบรวมกลุ่มการตลาด (consortium) หมายถึงการรวมตัวกันของที่พักแรมอิสระ หรือที่พักเครือข่ายขนาดเล็ก เพื่อวัตถุประสงค์ร่วมกันในด้านการตลาด เป็นการทำความตกลงร่วมกันระหว่างที่พักแรม 2 แห่งขึ้นไป ซึ่ง

การพัฒนาและจัดตั้งโฮมสเตย์

ความเป็นมาของโฮมสเตย์ไทย

ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2503 – 2525) ส่วนมากกระจายอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า

ยุคกลาง (พ.ศ. 2526 - 2536) กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่นิยมทัวร์ป่าเริ่มได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น

ยุคปัจจุบัน พ.ศ. 2537 – ปัจจุบันยุคนี้แตกต่างจากยุคก่อนเนื่องจากกระแส

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับการเชื่อมโยงกับโฮมสเตย์

ชุมชนต่างๆในประเทศตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจึงร่วมกันพัฒนาชุมชนของตน โดยจัดบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หรือที่เรียกว่า *โฮมสเตย์* ขึ้นเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว ให้พักท่องเที่ยวได้พักอาศัย เรียนรู้วิถีชีวิต และทำกิจกรรมต่างๆทั้งในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง

ตอนที่ 9.3

การจัดตั้งและการจัดการโฮมสเตย์ มีคุณสมบัติเบื้องต้น 6 ประการ ดังนี้

- ✓ เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริมเท่านั้น
- ✓ มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้
- ✓ นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกันกับที่เจ้าของอาศัยอยู่ โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน
- ✓ สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้นแก่นักท่องเที่ยว

ตอนที่ 9.3

การเตรียมการให้บริการ

- การจัดอาหารสำหรับผู้มาพัก
- การจัดการละล่น การแสดง
- การให้บริการนวด อบตัวด้วยสมุนไพร

การกำหนดราคาค่าบริการ

โฮมสเตย์จะเหมาจ่ายเป็นรายหัวที่รวมทั้งค่าที่

ตอนที่ 9.3

เรื่องที่ 9.3.2 มาตรฐานโฮมสเตย์ในประเทศไทย

มาตรฐานโฮมสเตย์ในประเทศไทย หมายถึง โฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินและได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ ซึ่งรับรองโดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวหรือกรมการ

คณะกรรมการมาตรฐานโฮมสเตย์ในประเทศไทยมีมติหลักเกณฑ์การพิจารณาโฮมสเตย์ดังนี้

- ต้องมีคุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น 6 ประการ
- จำนวนหลังคาเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/สหกรณ์โฮมสเตย์อย่างน้อย 3 หลังคาเรือนขึ้นไป
- บ้านที่ขอรับการประเมินทุกหลังต้องมีเลขที่บ้านที่ออกให้โดยส่วนราชการ
- ที่ตั้งของชุมชนหรือกลุ่มโฮมสเตย์ต้องไม่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์

กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด ดังนี้

- *มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ*

1.ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน

2.ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย

3.ห้องอาบน้ำและห้องส้วมสะอาด มิดชิด

ตอนที่ 9.3

- *มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ*

2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร

2.2 น้ำดื่มที่สะอาด

2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด

2.4 ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวมีความสะอาด

ตอนที่ 9.3

- *มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ*

1.การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2.การจัดระบบดูแลความปลอดภัย

- *มาตรฐานที่ 4 ด้านอัธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ*

ตอนที่ 9.3

- *มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ*
  - 5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว
  - 5.2 ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว
  - 5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว
- *มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ*
  - 6.1 ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
  - 6.2 การดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว
  - 6.3 แผนงานหรือมาตรการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลก

ตอนที่ 9.3

- *มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรมประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ*
  - 7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
  - 7.2 การรักษาวิถีชุมชนไว้เป็นกิจวัตรปกติ
- *มาตรฐานที่ 8 ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ*
  - 8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก ของจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

- *มาตรฐานที่ 9 ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ*
  - 9.1 การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
  - 9.2 คณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์
  - 9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ
  - 9.4 มีการจ่ายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
  - 9.5 ระบบการจองลงทะเบียนมัดจำล่วงหน้า

- *มาตรฐานที่ 10 ด้านประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ*
  - 10.1 เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน
  - 10.2 แผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานโฮมสเตย์ในประเทศไทย

- การดูแลที่พัก
  - ความสะอาดของบ้าน
  - ห้องน้ำ
- ความปลอดภัย
  - ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
  - ความปลอดภัยของที่พัก
  - การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว
- การต้อนรับ

ปัญหาการดำเนินงานของโฮมสเตย์ไทย

จุดอ่อนและอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ คือ บุคลากรของโฮมสเตย์ขาดความรู้และทักษะในการทำประชาสัมพันธ์ และการตลาดให้นักท่องเที่ยวผ่านอีเมลล์ และเว็บไซต์บนโลกอินเตอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบันช่องทางเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในขั้นตอนการวางแผนท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำเว็บไซต์สำหรับโฮมสเตย์หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จึงขอนำเสนอบทสรุป

รูปแบบของเว็บไซต์ที่ประสบความสำเร็จ ควรมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ

- มีความเรียบง่าย
- มีเนื้อหาที่เหมาะสม
  - ตั้งชื่อเว็บไซต์ให้จำง่าย
  - จัดลำดับข้อมูลนำเสนอให้เข้าใจง่าย
  - [illegible]
  - [illegible]

หลักสำคัญในการจัดทำเว็บไซต์

- ✓ การให้ความสะดวกสบายในการใช้บริการของผู้ใช้บริการมากที่สุด
- ✓ การเพิ่มช่องทางการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ
- ✓ การจัดแบ่งประเภทข้อมูลในเว็บไซต์
- ✓ [illegible]

หน่วยที่ 10
การจัดการกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
91465 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมในการท่องเที่ยว

หลักการและกระบวนการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและกรณีตัวอย่าง

10.1 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

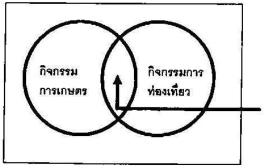

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

คือ การจัดการให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ มีประสบการณ์ได้เรียนรู้ทางด้านการเกษตรได้รับการพักผ่อน การบันเทิง โดยได้แรงกระตุ้นจากกิจกรรมการเกษตรที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์

10.1 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

10.1 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

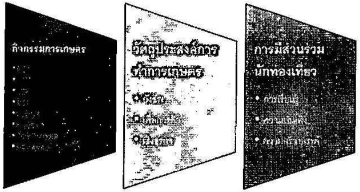

10.2 หลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หลักการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

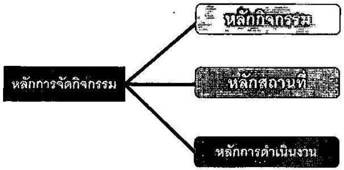

10.2 หลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หลักการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

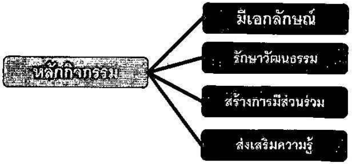

10.2 หลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หลักการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

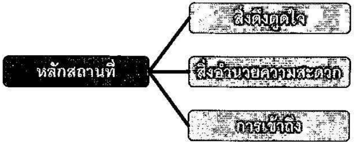

10.2 หลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หลักการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

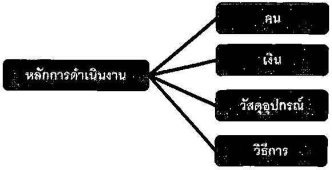

10.2 หลักการและกระบวนการจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. รวบรวมข้อมูล ข้อมูลฟาร์ม ชุมชน ทรัพยากร ฯลฯ
2. วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ SWOT และ TOWS
3. กำหนดเป้าหมายหรือกลยุทธ์
4. สร้างผังกิจกรรมท่องเที่ยว
5. การประเมินผล
6. การติดตามผล

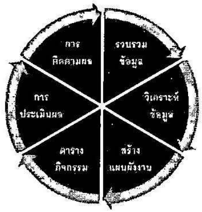

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาการ

เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเกษตรกรถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองกับนักท่องเที่ยว และรับฟังสิ่งที่นักท่องเที่ยวแนะนำ เพื่อเป็นประโยชน์แก่การเพิ่มพูนความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

แหล่งความรู้ และกระบวนการถ่ายทอดความรู้

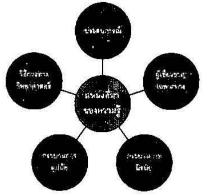

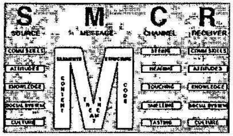

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

ขั้นตอนการนำเสนอ

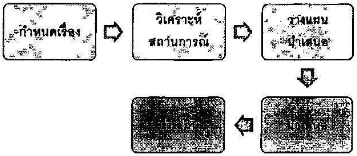

โดยใช้สื่อ : สื่อคำพูด / สื่อสิ่งพิมพ์ / สื่อภาพและสื่อเสียง / สื่อกิจกรรม

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

ศูนย์เรียนรู้และฐานความรู้

เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ด้านการเกษตร และนำเสนอข้อมูลต่างๆให้ผู้เยี่ยมชมได้ศึกษาโดยมีองค์ประกอบดังนี้

1) ขอบเขตความรู้
2) บุคคลผู้ให้ความรู้
3) รูปแบบการนำเสนอ
4) ลักษณะผู้เรียนรู้

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการพักผ่อน

การพักผ่อน : ทางร่างกาย และทางจิตใจ

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

หลักในการเลือกกิจกรรมนันทนาการ

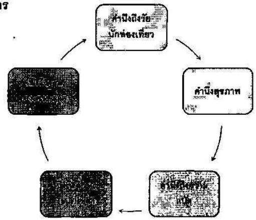

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

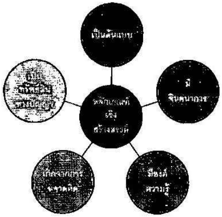

ภายใต้การมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนในท้องถิ่น

10.3 การจัดกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและกรณีตัวอย่าง

ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ในแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งๆ อาจมีกิจกรรมเดียว หรือหลายกิจกรรมก็ได้

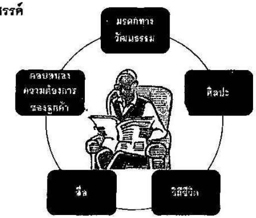

หน่วยที่ 11การจัดนำเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

รศ.ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

หน่วยที่ 11การจัดนำเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ตอนที่ 11.1แนวคิดเกี่ยวกับการนำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ตอนที่ 11.2 การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ตอนที่ 11.3 มาตรการและการเตรียมความพร้อมของปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การนำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- หมายถึง : การจัดนำนักท่องเที่ยวเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เกษตรกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมเชิงเกษตร

ผู้นำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ผู้นำชม ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ ด้านการเกษตร ในฐานะเจ้าของพื้นที่การเกษตร (เจ้าของบ้าน เจ้าของสวน และเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร)
- ฐานะวิทยากร (ผู้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรภายในพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร)
- ฐานะมัคคุเทศก์ (ผู้ได้รับใบอนุญาตจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา) และ
- ฐานะผู้นำชม (ผู้มีความรู้ด้านการเกษตร และทักษะในการนำชมแหล่งท่องเที่ยว แต่อาจมิได้รับใบอนุญาตจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา)

การนำเที่ยวเชิงเกษตรอิงตามกิจกรรม

แบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. ทัวร์สวนผลไม้
2. ทัวร์เกษตรตามฤดูกาล หรือปรากฏการณ์พิเศษ
3. ทัวร์เกษตรสัญจร ผู้ท่องเที่ยวมักเป็นเกษตรกร
4. ทัวร์วัฒนธรรมหรือประเพณีทางการเกษตร
5. ทัวร์สุขภาพ
6. เทศกาลอาหารและผลไม้
7. เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ

การนำเที่ยวเชิงเกษตรอิงตามแหล่งท่องเที่ยว

- การอิงตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย
- การอิงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- การอิงแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
- การอิงแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชน

ความสำคัญของการนำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยว

- ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ด้านการเกษตร
- ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- ทำให้นักท่องเที่ยวได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในแหล่งท่องเที่ยว

ความสำคัญต่อผู้นำชม

- ทำให้ผู้นำชมมีโอกาสในการนำเสนอเรื่องราวด้านการเกษตร
- ทำให้ผู้นำชมมีโอกาสนำเสนอเรื่องราวของชุมชน
- ทำให้ผู้นำชมมีโอกาสทบทวนความรู้และเรียบเรียงองค์ความรู้ท้องถิ่น
- ทำให้ผู้นำชมมีโอกาสฝึกฝนทักษะการนำเสนอ

ความสำคัญของการนำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญต่อทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ทำให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ทำให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน
- ทำให้เกิดการสร้างชื่อเสียงแก่แหล่งท่องเที่ยว

ความสำคัญต่อประเทศชาติ

- ทำให้เกิดการสร้างรายได้แก่ประเทศชาติ
- ทำให้เกิดการสร้างชื่อเสียงแก่ประเทศชาติ
- ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง
- ทำให้ประชาชนเกิดการตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของประเทศชาติ
- ทำให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบของการนำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **เกษตรกร** เกษตรกรรายย่อย เกษตรกรรายใหญ่ หรือเกษตรกรที่ทำในลักษณะของอุตสาหกรรมการผลิตขนาดใหญ่
- **นักท่องเที่ยว** เป็นผู้มีความสนใจด้านเกษตรกรรมเป็นพิเศษ นักท่องเที่ยวประเภทนี้ นอกจากจะเป็นเกษตรกรแล้ว ยังอาจเป็นนักวิชาการ

องค์ประกอบของการนำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **ผู้นำชม** ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่วิชาการเกษตร เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เยาวชนในท้องถิ่น หรือเป็นมัคคุเทศก์
- **ทรัพยากรการท่องเที่ยว** ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ผลิตผลทางการเกษตร
- **เส้นทางนำเที่ยว**

คุณสมบัติของผู้นำชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- มีความรู้เป็นอย่างดี
- มีลักษณะของเจ้าบ้านที่ดี
- มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีทักษะในการสร้างบรรยากาศ
- มีบุคลิกภาพที่ดี
- มีความกระตือรือร้นในการบริการ
- มีทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่

การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยธุรกิจนำเที่ยว
- การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยเกษตรกร
- การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
- การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยภาครัฐ

การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยธุรกิจนำเที่ยว

- การจัดนำเที่ยวโดยธุรกิจนำเที่ยว เป็นการจัดนำเที่ยวโดยภาคธุรกิจท่องเที่ยว
- โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อบริการแบบเบ็ดเสร็จ หรือเลือกซื้อบริการเพียงบางอย่าง เช่น บริการด้านคมนาคมขนส่ง หรือที่พักแรม เป็นต้น

การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยเกษตรกร

- การจัดนำเที่ยวโดยเกษตรกร เป็นการจัดนำเที่ยวโดยเกษตรกรที่มีการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ซึ่งสามารถจำแนกได้ตามลักษณะทางการเกษตรที่โดดเด่น และตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยเกษตรกร จำแนกตามลักษณะทางการเกษตรที่โดดเด่น

- เป็นแหล่งการเกษตรที่มีผลิตผลทางการเกษตรลักษณะเฉพาะมีความแตกต่างไปจากผลผลิตทางการเกษตรทั่วไป หรือเป็นพื้นที่การเกษตรที่พัฒนาขึ้นใหม่
- เป็นแหล่งการเกษตรที่มีขนาดใหญ่แบบตะวันตก มีการนำเทคโนโลยี และการสร้างบรรยากาศคล้ายพื้นที่การเกษตรในต่างประเทศมาผสมผสานเพื่อประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการเกษตรในประเทศไทย
- เป็นแหล่งการเกษตรที่ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่สวยงามและมีสภาพภูมิอากาศเย็นสบาย
- เป็นแหล่งการเกษตรที่ตั้งอยู่ในจุดท่องเที่ยวเกษตรหรือแหล่งท่องเที่ยวหลัก และเกษตรกรใช้โอกาสที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ นำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นทางเลือก
- เป็นแหล่งการเกษตรที่ตั้งอยู่ในย่าน/พื้นที่ที่มีชื่อเสียงทางการเกษตรเฉพาะด้านหรือมีวิถีชีวิตชุมชนน่าสนใจ
- เป็นพื้นที่ที่ใช้การเกษตรเป็นกิจกรรมเสริมในธุรกิจที่พักแรม เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

- การจัดนำเที่ยวโดยชุมชน เป็นการจัดการนำเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดนำเที่ยว ตั้งแต่การวางแผนดำเนินการ และติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม
- ด้านองค์กรชุมชน
- ด้านการจัดการ
- ด้านการเรียนรู้

การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยภาครัฐ

- การจัดนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยหน่วยงานภาครัฐ เป็นการจัดนำเที่ยวภายในหน่วยงานของภาครัฐที่มีหน้าที่ดูแล สถานที่ที่เอื้อต่อการการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เป็นสถานที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าไปศึกษาหาความรู้ ร่วมเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภาครัฐด้านการวิจัย การขยายพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ ทั้งพืชพื้นเมือง และพืชที่หายาก ที่จัดมารวบรวมไว้เพื่อศึกษาและขยายพันธุ์

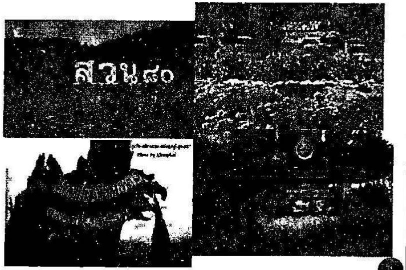

แนวทางการจัดการกับวิกฤตการณ์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1) ระยะก่อนเกิดวิกฤตการณ์ (Before a crisis) เป็นการเตรียมการสำหรับเหตุการณ์ที่จะเกิด และวิธีเตรียมการเพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตการณ์ให้น้อยที่สุด

2) ระหว่างเกิดวิกฤตการณ์ (During a crisis) เป็นช่วงที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เกิดขึ้น และให้ความสำคัญกับการลดขนาดของวิกฤตการณ์ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด

3) หลังเกิดวิกฤตการณ์ (Following a crisis) ภายหลังวิกฤตการณ์ ซึ่งในช่วงนี้จะมีการนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะอยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวไปเป็นเวลานาน โดยเฉพาะผู้ที่ถูกผลกระทบโดยตรง

มาตรการป้องกันปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- มาตรการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- มาตรการเฝ้าระวังความปลอดภัย
- มาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย
- มาตรการด้านระบบบริการสุขภาพ
- มาตรการป้องกันด้านอุบัติภัย
- มาตรการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว

มาตรการเฝ้าระวังความปลอดภัย เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเฝ้าระวังและวางแผนป้องกันปัญหา
- วางมาตรการเพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
- ประสานงานและปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมผู้มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- สร้างความร่วมมือเพื่อรณรงค์ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- สร้างความร่วมมือโดยการจัดทำแผนการเชิงลึก

การเตรียมความพร้อมสำหรับปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ด้านการบริการ
  - การคมนาคมขนส่ง/ การเดินทาง
  - ที่พักแรม
  - อาหารและเครื่องดื่ม
  - ร้านขายสินค้าที่ระลึก
  - บริษัทนำเที่ยว
  - แหล่งท่องเที่ยว
- ด้านอื่นๆ
  - สุขอนามัย
  - อุบัติภัย

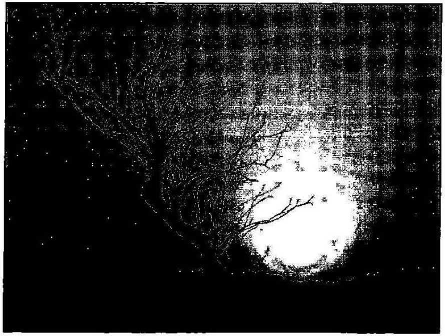

หน่วยที่ 12
การผลิตสื่อเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวคิดการใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์
- ความหมายความสำคัญและบทบาท
- ประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

การผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์
- การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์
- การผลิตสื่อเสียง
- การผลิตสื่อภาพและเสียง
- การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างการเขียนบทเพื่อการประชาสัมพันธ์
- ตัวอย่างบทสปอตวิทยุ
- ตัวอย่างบทรายการวีดิทัศน์

12.1 แนวคิดการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายและความสำคัญของสื่อประชาสัมพันธ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

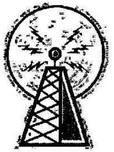

สื่อ หมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร จากองค์กรไปสู่สาธารณชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และภาพลักษณ์อันดีของหน่วยงาน

สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากผู้ส่งไปยังผู้รับ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

12.1 แนวคิดการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความสำคัญและบทบาทของสื่อประชาสัมพันธ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เป็นตัวกลางถ่ายทอดข้อมูล

ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

เป็นเครื่องมือชี้นำ กำหนดสังคม

เป็นแหล่งความรู้และบันเทิง

12.1 แนวคิดการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

บทบาทของสื่อประชาสัมพันธ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- การตลาด
- สื่อสารมวลชน
- เทคโนโลยี
- สังคม

12.1 แนวคิดการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แบ่งตามประเภทสื่อ
- สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเลคทรอนิคส์
- สื่อโสตและสื่อทัศน์
- สื่อวัจนะและสื่ออวัจนะ
- สื่อภายในบุคคล สื่อระหว่างบุคคล สื่อสารมวลชน
- สื่อสนับสนุน – บันทึก ขนส่ง ถ่ายทอด

แบ่งตาม[illegible]
- สื่อที่ควบคุมได้ – สื่อเฉพาะกิจ สื่อสารมวลชน
- สื่อที่ควบคุมไม่ได้ – ข่าวแจก คำบรรยาย สารคดี

แบ่งตามวิธีสื่อสาร
- วัจนภาษา
- อวัจนภาษา

12.1 แนวคิดการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แบ่งตามระดับการสื่อสาร
- การสื่อสารภายในตนเอง
- การสื่อสารระหว่างบุคคล
- การสื่อสารมวลชน

แบ่งตามทิศทางการสื่อสาร
- การสื่อสารทางเดียว
- การสื่อสารสองทาง

แบ่งตามเครื่องมือการใช้
- สื่อบุคคล
- สื่อกิจกรรม
- สื่อชุมชน
- สื่อมวลชน

12.1 แนวคิดการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของสื่อในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

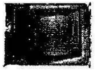

สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อภาพและเสียง

สื่ออิเลคทรอนิคส์

สื่อเสียง

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สื่อสิ่งพิมพ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในการผลิตควรคำนึงถึงภาพ การเตรียมตัวอักษร และตัวพิมพ์ให้เหมาะสม

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อคำนึงในการออกแบบ :
ข้อความต้องสั้น ง่าย ภาพต้องดึงดูด ใช้ข้อความแต่น้อย
เน้นความสำคัญด้วยสี ขนาดภาพและการวางภาพ

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

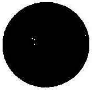

วัตถุประสงค์ของภาพ
- อธิบายเนื้อหา
- เพิ่มความกระจ่างให้เนื้อหา
- ตกแต่งเนื้อหา

ประเภทของภาพ
- ภาพลายเส้น
- ภาพถ่าย
- ภาพกราฟิค

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อคำนึงในการเลือกตัวอักษร
- รูปลักษณ์อักษร
- ขนาดตัวพิมพ์
- ความกว้างของตัวพิมพ์
- ระยะบรรทัดของตัวพิมพ์

การเลือกตัวพิมพ์
- ผู้อ่าน
- ขนาดสิ่งพิมพ์
- เนื้อหา

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อเสียงในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

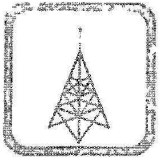

ลักษณะเฉพาะของสปอตวิทยุ

- มีความเป็นส่วนตัว
- อยู่บนพื้นฐานความสนใจ
- ความไม่ตั้งใจ
- การซ้ำในเนื้อหา
- ให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
- เป็นเนื้อหาชั่วคราว

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อเสียงในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

องค์ประกอบของสปอตวิทยุ

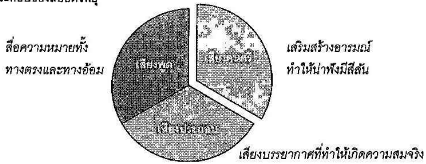

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อเสียงในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

องค์ประกอบในการผลิตสปอตวิทยุ

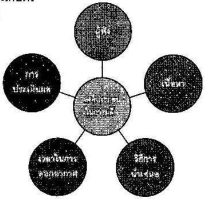

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อเสียงในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หลักการเขียนบทสปอตวิทยุ

1. เข้าใจโครงสร้างของสปอตวิทยุ
2. เข้าใจองค์ประกอบของสปอตวิทยุ
3. เข้าใจวัตถุประสงค์การเขียนสปอตวิทยุ
4. เข้าใจรูปแบบสปอตวิทยุ
5. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม
6. รู้จริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เผยแพร่ในสปอตวิทยุ
7. มีการกำหนดแยวทางการเขียน
8. ใช้เทคนิค 5W1H
9. เขียนบทให้น่าสนใจ
10. ใช้ภาษาที่ธรรมดา
11. ย้ำประเด็นสำคัญที่ต้องการบอก
12. ใช้ถ้อยคำและเสียงประกอบอย่างระมัดระวัง
13. อ่านสปอตวิทยุดังๆ

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อภาพและเสียง

ภาษาภาพกับการสื่อความหมาย

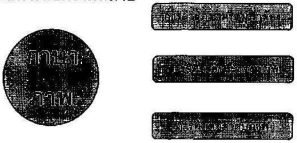

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อภาพและเสียง

ภาษาเสียงกับการสื่อความหมาย

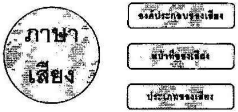

ความทุ้มแหลม
ความดัง
จังหวะ
คุณภาพ

ให้ข้อมูล
จูงใจ สร้างอารมณ์

เสียงพูด
เสียงประกอบ
เสียงดนตรี

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อเสียงในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร
หลักการเขียนบทรายการวีดิทัศน์

1. เขียนโดยใช้บทสนทนาสำหรับการพูดคุย
2. เขียนโดยเน้นภาพ
3. อธิบายให้เห็นสิ่งสำคัญที่พูดถึง
4. เขียนให้เกิดความสัมพันธ์ของผู้ชมแต่ละกลุ่ม
5. ใช้ถ้อยคำที่เข้าใจได้ในยุคนั้น
6. เขียนในเรื่องที่ต้องการเขียนจริงๆ
7. เขีนโดยพัฒนารูปแบบการเขียนของตนเอง
8. ค้นคว้าวัตถุดิบ
9. เขียนบทเริ่มแรกให้น่าสนใจ
10. ใช้อารมณ์ให้สอดคล้องกับปัจจุบัน
11. ให้เทคนิคประกอบ

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่อเสียงในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ขั้นตอนการเขียนบทรายการวีดิทัศน์

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่ออิเลคทรอนิคส์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

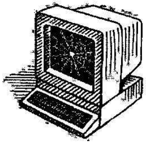

เว็ปไซต์ : การใช้สื่ออินเตอร์เน็ตหรือการสร้างเวปไซต์เป็นที่นิยมอย่างยิ่งในปัจจุบัน

ข้อดี

อัตราการเข้าถึงสูง มีความสะดวก

ประหยัดค่ากระดาษ และมีค่าใช้จ่ายน้อย

ข้อเสีย

ไม่ครอบคลุมผู้ที่ไม่มีคอมพิวเตอร์

อาจเกิดปัญหากับผู้มีคอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพต่ำ

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่ออิเลคทรอนิคส์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางการสร้างและพัฒนาเว็ปไซต์

กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

การเตรียมข้อมูล

การเตรียมสิ่งต่างๆที่จำเป็น

จัดโครงสร้างข้อมูล

12.2 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การผลิตสื่ออิเลคทรอนิคส์ในงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การพัฒนาเวปไซต์

การวางแผนการทำงาน

รวบรวมและวิเคราะห์โครงสร้าง

ออกแบบและสร้างเวปไซต์

ทดสอบและปรับปรุง

เผยแพร่

พัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หน่วยที่ 13 องค์กรที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ➢องค์กรภาครัฐที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ➢องค์กรภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ➢องค์กรเกษตรที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- ➢หน่วยงานส่วนกลาง
- ➢หน่วยงานส่วนภูมิภาค
- ➢หน่วยงานส่วนท้องถิ่น
- ➢หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

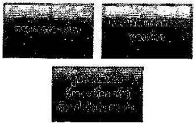

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมประมง
- กรมปศุสัตว์
- กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

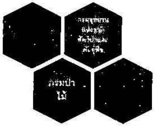

กองทัพบก

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ค่ายจักรพงษ์

- สวนสนประดิพัทธ์
- หาดเจ้าสำราญ
- พระตำหนักเขาค้อและบุ่งตาหลั่ว

➢ จังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดจะจัดทำแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด โดยมีหน่วยงานในสังกัดเป็นผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านการท่องเที่ยว

➢สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยว

➢ สำนักงานเกษตรจังหวัด

การดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

➢ สำนักงานประมงจังหวัด

- ศึกษา ค้นคว้า วิจัยการผลิตและขยายพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนด้านประมง
- ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

➢ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

- พัฒนาศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีในเครือปศุสัตว์
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์
- จัดตั้งและพัฒนาจุดสาธิตและฝึกอบรมระบบการเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัด
- เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดต่าง ๆ

➢ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน

➢ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

➢ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Tourist Service Center)

- ลักษณะการบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ ที่แห่งเดียว (One Stop Service)
- บริการทางโทรศัพท์หมายเลขด่วน 1155

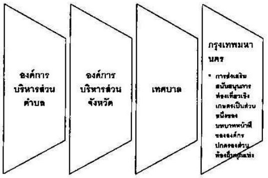

➢ สำนักพัฒนาตลาดผลิตภัณฑ์ลูกค้า (สพต)

มีภารกิจในการพัฒนาศักยภาพธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นการนำทุนทางสังคมที่มีอยู่ เช่น ธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น มาสร้างให้เกิดเครือข่าย (Value chain) และมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ด้วยการพัฒนา ปรับปรุง บริหารจัดการ

➢ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมการท่องเที่ยวของประเทศไทยทุกด้าน และทุกประเภทรวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

➢ องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) หรือ อพท.

เป็นหน่วยงานกลางที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการพัฒนาพื้นที่ที่ควรได้รับการดูแลอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาอย่างสมบูรณ์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

13.[illegible]
สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

13.2.2 องค์กรระหว่างประเทศที่
สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

➢ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

➢ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ
(THE ASSOCIATION OF DOMESTIC TRAVEL)

➢ สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว
THAI TRAVEL AGENTS ASSOCIATION (TTAA)

➢ สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (ส.ท.อ.)

➢ สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotels Association (THA))

➢ สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว
Association of Thai Travel Agents (ATTA)

➢ สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ
(Professional Guide Association Thailand PGA)

➢ สมาพันธุรกิจท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
Thai Federation of Provincial Tourist Association (TFOPTA)

- สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย
  (The Association of Thai Tour Operators (ATTO)
- สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
  (Thailand Tourism Society (TTS)
- สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (ไทย)
  Thailand Incentive Convention Association TICA
- มูลนิธิโครงการหลวง

- สำนักงานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอนุภาคลุ่มน้ำโขง
  Mekong Tourism Coordination Office (MTCO)
- สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
  The Pacific Asia Travel Association (PATA)
- องค์การการท่องเที่ยวโลก
  The World Tourism Organization (WTO)
- คณะอนุกรรมการด้านการท่องเที่ยวภายในคณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการท่องเที่ยวอาเซียน

- สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคเอเชียตะวันออก
  East-Asia Travel Association (EATA)
- สมาคมสแกล คลับ นานาชาติ
  Association International de SKAL Club (AISC)
- สมาคมบริษัทนำเที่ยวแห่งอเมริกา
  American Society of Travel Agents (ASTA)

- สมาคมพันธ์สมาคมบริษัทนำเที่ยวนานาชาติ
  Universal Federation of Travel Agents Association (UFTAA)
- สมาคมส่งเสริมการประชุมระหว่างประเทศ
  International Congres and Convention Association (ICCA)
- สภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก World Travel and Tourism Council (WTTC)
- สมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน ASEANTA

- ชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรม
- วิสาหกิจชุมชน

13.3 ชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เราเรียกวิธีการที่ชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมของชุมชน เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะตัว มีความหลากหลาย

โดยการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

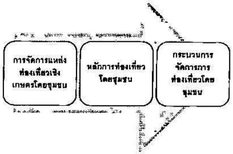

1. การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

- ❖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ❖ ด้านองค์กรชุมชน
- ❖ ด้านการจัดการชุมชน
- ❖ ด้านการเรียนรู้

2. หลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- ชุมชนเป็นเจ้าของ
- คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ
- สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในชุมชนและท้องถิ่น
- สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
- มีความยั่งยืนไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รักษาความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประเพณี
- ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม
- มีความเคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- คนในชุมชนได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรม
- มีการนำรายได้ไปพัฒนาชุมชน

3. กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาความเป็นไปได้และการเตรียมความพร้อมของชุมชน
2. การค้นหาและสำรวจศักยภาพของชุมชน
3. การกำหนดวัตถุประสงค์
4. การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
5. กำหนดกิจกรรมและจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยว
6. การวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว
7. การประชาสัมพันธ์
8. การติดตามประเมินผลก่อน

รูปแบบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดำเนินการโดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เช่น

1. โฮมสเตย์
2. จัดกิจกรรมชมสวนผลไม้
3. แหล่งเที่ยวชมหรือศึกษาดูงานฝีมือของคนในชุมชน เช่น ทอเสื่อ ทอผ้า แกะสลัก ศิลปะประดิษฐ์
4. แหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ใช่ด้านการเกษตรแต่สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว เช่น เยี่ยมชมประเพณีพื้นบ้าน
5. การชมความงามของภูมิประเทศ

วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ Small and micro community enterprise) หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบธุรกิจ ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลรูปใดหรือไม่เป็นเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองและครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

ความหมายโดยสรุป คือ การประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง

ลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

- ชุมชนเป็นเจ้าของชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ
- ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน โดยใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร ทุน แรงงานในชุมชน เป็นหลัก
- ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
- เป็นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล
- มีการดำเนินการแบบบูรณาการ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
- มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

ประโยชน์ของวิสาหกิจชุมชนต่อเกษตรกร

- การรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน มีความมั่นคง ได้รับการรับรองตามกฎหมาย
- การส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตรงตามความต้องการที่แท้จริง
- ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต

การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

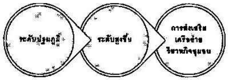

กระบวนการดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรของวิสาหกิจชุมชน

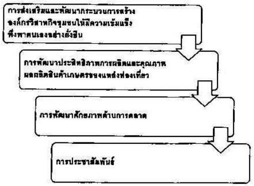

บทบาทของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วิสาหกิจชุมชนประเภทท่องเที่ยวที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรใน ปี 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 276 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ท่องเที่ยวเชิงเขาสมิง จังหวัดตราดเลี้ยงปลาในกระชัง จังหวัดตราด

องค์กรที่สนับสนุน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หน่วยที่ 14
การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

รศ.บำเพ็ญ เขียวหวาน
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

14.1 แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
14.2 กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
14.3 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

ตอนที่ 14.1
แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

เรื่องที่ 14.1.1 แนวคิด หลักการ องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
เรื่องที่ 14.1.2 ประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
เรื่องที่ 14.1.3 กระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

1.การท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- สร้างความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และทักษะในด้านการเกษตรแก่นักท่องเที่ยว
- เป็นการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรมเกษตร
- ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยชุมชนเป็นเจ้าของ
- เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นกระบวนการเรียนรู้
- มีการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาการเกษตรและชุมชนเกษตรแบบองค์รวม

[redacted]

โดยชุมชน

- เป็นการท่องเที่ยวที่มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
- สมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วม
- ชุมชนต้องการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม เป็นองค์กร
- รูปแบบ เนื้อหา กิจกรรม ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน ต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีศักดิ์ศรี

[redacted]

- มีกฎ กติกาที่เห็นร่วมจากชุมชน สำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ชัดเจน
- ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว สมาชิกในชุมชน ชาวบ้านทั่วไป และนักท่องเที่ยว ควรมีกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกันและกันอย่างต่อเนื่อง
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน จะต้องมีมาตรฐานที่มาจากข้อตกลงร่วมภายในชุมชนด้วย

- รายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว มีความเป็นธรรมและมีส่วนไปสนับสนุนการพัฒนา
- การท่องเที่ยวจะไม่ใช่อาชีพหลักของชุมชน และชุมชนต้องดำรงอาชีพหลักคือการเกษตรของตนไว้ได้
- องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้

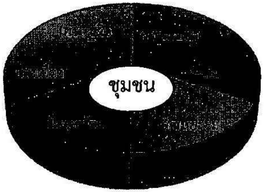

องค์ประกอบหลัก 6 ด้านของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

ด้านวัฒนธรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสืบทอดภูมิปัญญา

การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายระดับ

- สร้างรายได้
- สร้างเครือข่าย
- สร้างตลาด
- สร้างกิจกรรมให้สมาชิก
- ใช้ทรัพยากรฟาร์มเกิดประโยชน์
- พัฒนาการเกษตร
- ได้เรียนรู้
- เชื่อมโยงกิจกรรม

- สร้างงาน สร้างรายได้
- พัฒนาสาธารณูปโภค
- ชุมชนเป็นที่รู้จัก
- ถ่ายโอนวัฒนธรรม
- ชุมชนเข้มแข็ง รวมกลุ่ม
- หวงแหนรู้คุณค่าทรัพยากร
- พัฒนาการจัดการ
- ชุมชนน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมดี ฯลฯ

- สร้างทัศนคติที่ดี
- สร้างรายได้ให้ประเทศ
- ให้การเรียนรู้สู่สังคม
- ต่างประเทศ สนใจ
- สร้างความตระหนัก
- สร้างฐานประเทศ

กระบวนการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
โดยชุมชนมี 10ขั้นตอน

ขั้นที่ 1ให้ข้อมูลการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว แก่ชุมชน

ขั้นที่ 2 รวมกลุ่มสนใจ

ขั้นที่ 3 ศึกษาชุมชนร่วมกับชาวบ้าน

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน

- ขั้นที่ 5 ร่วมกันพัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน
- ขั้นที่ 6กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ
- ขั้นที่ 7ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 8 ทดลองดำเนินการกิจกรรมการท่องเที่ยว
- ขั้นที่ 9 ประเมินผล
- ขั้นที่ 10 พัฒนาองค์กรโดยการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน

ตอนที่ 14.2
กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

หัวเรื่อง

เรื่องที่ 14.2.1 กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนชาวสวน

เรื่องที่ 14.2.2 กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนชาวไร่นา

เรื่องที่ 14.2.3 กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนชาวประมง

ตอนที่ 14.3
แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

เรื่องที่ 14.3.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

เรื่องที่ 14.3.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

เรื่องที่ 14.3.3 แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

- ความรู้ความเข้าใจในเป้าหมาย
- การบูรณาการกิจกรรม
- ทางเลือกคนรุ่นใหม่
- ประสบการณ์ ภูมิปัญญา
- การถือครองที่ดิน
- การเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต
- ทักษะ

- สภาพแวดล้อม
- จุดเด่นการเกษตร
- เอกลักษณ์
- การรวมกลุ่ม
- บทบาทร่วมของคนในชุมชน
- การสื่อสาร
- ผลสำเร็จของงาน

- เครือข่ายชุมชน
- เทคโนโลยี
- ค่านิยมนักท่องเที่ยว
- หน่วยงานภาคี
- การสื่อสาร
- ฤดูกาล ภัยพิบัติ
- นักท่องเที่ยว
- นโยบายรัฐ
- ผลกระทบจากการทำกิจกรรมท่องเที่ยว
- กระแสสังคม ท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

- ด้านการเตรียมความพร้อมของชุมชน
- ด้านการรู้จักประเมินศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน
- ด้านการยกระดับกลุ่มและชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว
- ด้านการจัดความสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับชุมชน

มาตรฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กำหนดตัวชี้วัดและระบบการประเมินสถานะหรือศักยภาพ

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

- ด้านนโยบาย
- ด้านทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ด้านมาตรการท่องเที่ยว
- ด้านการพัฒนาบุคลากร
- ด้านการพัฒนาผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มท่องเที่ยว
- ด้านการสนับสนุนกิจกรรมกลุ่ม
- ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (**What**)

- มีการท่องเที่ยว (ทรัพยากร/ตลาด/บริหาร)
- มีการจัดการโดยชุมชน
- มีความรับผิดชอบร่วมกัน (ผู้จัดการ ผู้ใหญ่บ้าน นักท่องเที่ยว ผู้เกี่ยวข้อง)

[illegible]

- มีกระบวนการเรียนรู้
- การเรียนรู้ร่วมกันของผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น
- มีการจัดการที่ดี วางแผนปฏิบัติ
- คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ผลกระทบ
- มีการเชื่อมโยง กิจกรรม มิติต่างๆ
- การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และมีการจัดการร่วม (Co-management)

[illegible]

- มุ่งให้เกิดจิตสำนึก
- รักษาระบบนิเวศ
- มีความยั่งยืน

การจัดการท่องเที่ยวด้วยแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คืออะไร?

"เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์"

มีความหมายกว้างๆคือ

การใช้ "ความคิดสร้างสรรค์" ของมนุษย์ เป็นวัตถุดิบสำคัญในการพัฒนาสินค้าและการบริการ ให้มีความโดดเด่นและแตกต่างมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับสินค้า

สร้างความได้เปรียบ
ด้านการผลิตและบริการโดยอาศัย

สินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้
(Intangible assets)
ความรู้ ประสบการณ์ เทคโนโลยี

มากกว่า

สินทรัพย์ที่จับต้องได้ (Tangible assets)
เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่

ใช้พลังปัญญา

ความรู้เป็นสินทรัพย์ที่มีค่าที่สุด
และไม่มีขีดจำกัด
ยิ่งใช้ยิ่งมีคุณค่าเพิ่ม
ยิ่งใช้มากยิ่งเพิ่มได้มาก

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

นักท่องเที่ยว
อยากเที่ยวใน
ที่แปลกใหม่

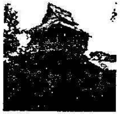

อยากกินอาหารอร่อย

อยากพักผ่อนหย่อนใจ

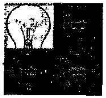

สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจาก
"ความคิดสร้างสรรค์"

ซึ่งคนส่วนใหญ่
ในปัจจุบัน
เต็มใจที่จะจ่าย

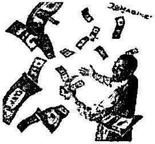

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

- การทำให้เกิดความสร้างสรรค์
- การทำให้ความสร้างสรรค์มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

1. การทำให้เกิดความสร้างสรรค์

"ความสร้างสรรค์"
คือศักยภาพในการสร้าง
สิ่งแปลกใหม่
และเป็น*เอกลักษณ์*
เฉพาะตัว
หรือการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้ว
จนเกิดเป็นลักษณะใหม่
ที่แตกต่างและมีคุณค่า

วัตถุดิบสำคัญในการสร้างสรรค์งาน

รากฐานทางวัฒนธรรม

การสั่งสมความรู้ของสังคม

เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่

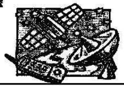

2. การทำให้ความสร้างสรรค์มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

หากต้องการมูลค่าเชิงพาณิชย์ ต้องทำให้ความสร้างสรรค์นั้นปรากฏ

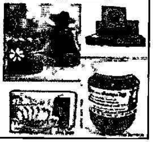

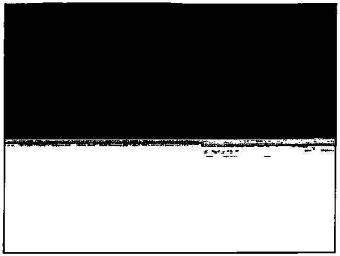

การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

15.1แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

15.2กรณีศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

15.3แนวทางการส่งเสริม และพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

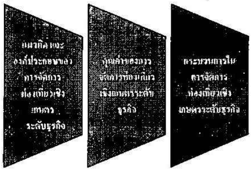

ประเภทของสินค้าและบริการท่องเที่ยว

1. ประเภทธรรมชาติ เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง น้ำตก น้ำพุร้อน ภูเขา ป่าไม้ ฯลฯ
2. ประเภทประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เมืองหรือชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์
3. ประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณี เช่น วิถีชีวิตในชนบท ประเพณีทางศาสนา และความเชื่อที่สืบทอดกันมา
4. ประเภทอื่นๆ ที่มนุษย์สร้างหรือจัดทำขึ้น เช่น การจัดงานมหกรรม การจัดงานแสดงสินค้า

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ทรัพยากร
2. นักท่องเที่ยว
3. นโยบายของรัฐ
4. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านอื่น ๆ
   - ความโดดเด่น
   - ความพร้อมของผู้ประกอบการ
   - การเห็นคุณค่า และความเป็นเจ้าบ้านที่ดีของชุมชนในพื้นที่
   - การสนับสนุนของภาครัฐ และองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง

1. ทรัพยากร หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าการท่องเที่ยว

ได้แก่ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ความเป็นชนบท วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร กระบวนการผลิต และผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งการแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามลักษณะของกิจกรรม ได้ดังนี้

- ประเภทกสิกรรม
- ประเภทปศุสัตว์
- ประเภทประมง
- ประเภทเทคโนโลยีการเกษตร
- ประเภทเกษตรผสมผสาน
- ประเภทส่งเสริมการตลาดการเกษตร

2. การให้บริการท่องเที่ยว

สถานประกอบการท่องเที่ยวจะต้องจัดให้มีการบริการตามลักษณะของกิจกรรมและขนาด หรือระดับธุรกิจ สำหรับกระบวนการจัดการท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การต้อนรับ และการนำชม
- การให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสหรือร่วมกิจกรรมการเกษตร
- การให้บริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- การจัดให้มีร้านค้าขายผลิตภัณฑ์ และของที่ระลึก
- การบริการที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยว
- การให้บริการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว
- การให้บริการอื่น ๆ

3. การอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

การที่หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน และผู้ประกอบการร่วมกันจัดให้มีหรือดำเนินการเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวก และมีความปลอดภัย ซึ่งอาจกำหนดไว้เป็นกฎหมาย ระเบียบ หรือเป็นการดำเนินตามมาตรฐานทั่วไป ดังต่อไปนี้

- การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
- การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่นักท่องเที่ยว

4. การตลาด

การสร้างการรับรู้ข้อมูล และสิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีสภาวการณ์แข่งขันสูง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประกอบกับการมีการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ โดยเครื่องมือสื่อสารการตลาด ได้แก่

- การประชาสัมพันธ์
- การโฆษณา
- การขายโดยบุคคล
- การส่งเสริมการขาย
- การตลาดโดยเครื่องมือสื่อสารที่เป็นนวัตกรรมทางการตลาดอื่น ๆ

5. การจัดองค์กรและบุคลากร

องค์ประกอบในการจัดองค์กรและบุคลากรสำหรับจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

➢ องค์กรและบุคลากรของสถานประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

➢ องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- องค์กรภาครัฐ เช่น กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชน
- องค์กรภาคเอกชน และองค์กรชุมชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- องค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ UN องค์การท่องเที่ยวโลก

➢ องค์กรและบุคลากรในธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. คุณค่าของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*ต่อเกษตรกรรม*
- การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การทำการเกษตร
- การสร้างงาน และการกระจายรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่บุคคลในภาคเกษตรกรรม-
- การกระตุ้นให้มีการพัฒนา และการจัดการความรู้ทางการเกษตร
- การสร้างขวัญ และกำลังใจให้แก่เกษตรกร

2. คุณค่าของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ*ต่อธุรกิจการท่องเที่ยว*
- การเพิ่มจำนวนทรัพยากร หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าและบริการท่องเที่ยว
- การสร้างงาน และการกระจายรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ และบุคคลในธุรกิจการท่องเที่ยว
- การสร้างความเข้าใจระหว่างเกษตรกรกับนักท่องเที่ยว
- การสร้างแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่เป็นกิจกรรมเสริมด้านการท่องเที่ยว

3. คุณค่าของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ*ต่อท้องถิ่น และประเทศ*
- ความภูมิใจในความสำเร็จของกิจกรรม
- การเพิ่มช่องทางการตลาด
- การเพิ่มรายได้ให้แก่ท้องถิ่น
- การสร้างความเจริญ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1. การเตรียมความพร้อมขององค์ประกอบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
   - ❖ การจัดโครงสร้าง และการบริหารจัดการองค์การ
   - ❖ การจัดการทรัพยากร หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าการท่องเที่ยว
   - ❖ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย
   - ❖ การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
   - ❖ การตลาดเพื่อนำเสนอสินค้าและบริการท่องเที่ยว

2. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
   - ❖ การจัดการในการให้บริการนักท่องเที่ยว
     - การต้อนรับและนำชมโดยมัคคุเทศก์
     - การให้บริการตามประเภท หรือลักษณะเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว
     - การจัดการอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว
   - ❖ การจัดการความเสี่ยงในธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
     - ประเด็นท้าทายจากปัจจัยภายนอกประเทศ
     - ประเด็นท้าทายจากปัจจัยภายในประเทศ
     - ประเด็นท้าทายจากปัจจัยระบบการบริหารจัดการองค์กร

❖ การจัดการในภาวะวิกฤติในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ
- การปฏิบัติก่อนเกิดเหตุวิกฤติ
- การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุวิกฤติ
- การปฏิบัติหลังเกิดเหตุวิกฤติ

3. การติดตาม ประเมินผล และการพัฒนา
   - การตรวจสอบปัจจัยพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
   - การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดหวังกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
   - การนำผลของการประเมินไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปัจจัย หรือเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการประเมินแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

การศึกษากรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลหรือตัวแบบในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร *สามารถพิจารณาจากตัวอย่างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย* ดังต่อไปนี้

1.เกณฑ์การประเมินความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในช่วงแรกๆ ที่เปิดบริการ
- มีการจัดเส้นทางนำชมในพื้นที่
- การมีพื้นที่ หรือโรงเรือนคัดแยกและบรรจุภัณฑ์ทางการเกษตร
- การมีสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- มีวิทยากรบรรยาย
- การมีปัจจัยสื่อความหมายให้ความรู้แก่เกษตรกร
- การมีเอกสารเผยแพร่
- รับบริการท่องเที่ยว กรณี มีการจองวัน เวลาล่วงหน้า
- มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว
- เปิดบริการทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ
- มีการจัดอาหารพื้นบ้าน น้ำดื่ม ฯลฯ
- มีบริการที่จอดรถ
- มีห้องสุขาบริการ

2. เกณฑ์มาตรฐานเพื่อการประเมินแหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการจัดประกวดรางวัลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประจำปี

- ระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
- การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน
- มีคุณภาพด้านการบริการ มีปัจจัยการประเมินด้านการบริการข้อมูล
- ประสิทธิภาพด้านการตลาดการท่องเที่ยว

ความโดดเด่นของทรัพยากร และกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มีกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร

มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน และรักษาสิ่งแวดล้อม

➢ประเภทกสิกรรม
1. สวนสุภัทราแลนด์
2. keukenhof

➢ ประเภทปศุสัตว์
1. ฟาร์มโชคชัย
2. Agrodome

➢ประเภทประมง
1. สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา
2. Underwater World

➢ประเภทเทคโนโลยีการเกษตร
1. สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง
2. Hunter Valley Wine Country

➢ ประเภทเกษตรผสมผสาน
1. บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ
2. The Kobe Rokkosan Pasture

➢ประเภทการส่งเสริมการตลาดการเกษตร
1. งานวันเกษตร หรืองานเกษตรแฟร์
2. งานมหกรรมพืชสวนโลก

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับธุรกิจ

1. ที่ตั้ง และผู้ประกอบการ

ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในย่านที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม หรืออยู่ในย่านที่อยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปอย่างสะดวก และเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมของสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคม ระบบการสื่อสาร ไฟฟ้า และแหล่งน้ำ เป็นต้น

2. สินค้า บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากร หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และความโดดเด่น

3. สิ่งที่น่าสนใจ และการตลาด

ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถนำความเป็นเอกลักษณ์และความโดดเด่นมาเป็นสิ่งดึงดูดใจ หรือการสร้างเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเกษตรให้เป็นที่น่าสนใจ พร้อมกับมีกระบวนการสร้างการรับรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

➢ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

- ด้านการเกษตร รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการคุ้มครองละรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด ฯลฯ
- ด้านการท่องเที่ยว บุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นชุมชน มีสิทธิอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และของชาติ

➢ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ 2555-2559

- การพัฒนาเกษตรกร การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- การพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยมากขึ้น

➢นโยบายของรัฐบาล

- เร่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งภายในและนอกประเทศ
- นโยบายสร้างรายได้
- นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

➢ ผลการดำเนินการเฉพาะด้าน

- แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559
  1. พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร
  2. พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต
  3. พัฒนาทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559
  1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว
  2. การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน
  3. การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว
  4. การสร้างความเชื่อมั่น และส่งเสริมการท่องเที่ยว
  5. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม

- แผนวิสาหกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555 – 2559
  1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีสมดุล
  2. สร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่า
  3. ดำเนินการตลาดการท่องเที่ยวโดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ชัดเจน
  4. ดำเนินวางแผนกลยุทธ์
  5. การพัฒนาองค์กร

➢ การส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

➢การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

➢การสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

➢การดำเนินการเพื่อการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เกิดความยั่งยืน

➢ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ดำเนินงาน และกระบวนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ

➢การพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในส่วนของสถานประกอบการ

- การสร้างความเป็นเลิศ
- การปรับปรุงการให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก
- การใช้เครื่องมือสื่อสารการตลาดเชิงรุก ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

➢การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน